

Priručnik za početnike i postojeće poduzetnike

Od ideje do promocije –
korak po korak do
uspješnog razvitka
turizma
Moslavine

Ulaganje u budućnost
Europska unija

KONKURENTNA
HRVATSKA

OPERATIVNI PROGRAMI
FONDOVI

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA KUTINE

LAG
Moslavina

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj
Project is funded by the European Union through the European Regional Development Fund

IMPRESSUM/IMPRINT**Izdavač/Publisher:**

Grad Kutina/City of Kutina

Urednik/Editor:

Bojana Markotić Krstinić

Adresa uredništva/Adresse of Editorial Board: Regionalni edukacijski razvojni centar „Primus Fortissimus“
Kurlovac 1, Ozalj**Fotografije/Photos:**Iz arhiva TZG Kutine, Muzeja Moslavine i JU PP Lonjsko polje/From the archives
of TB Kutina, Moslavina Museum & Lonjsko polje Nature Park**Tisak/Print:**

Tiskara Grafing, offset & digital print, Zagreb

Naklada/Edition:

200 primjeraka/200 copies

Zagreb, lipanj 2015./June 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD	7
1.1. Kome je namijenjen ovaj Priručnik?	7
1.2. Kako upotrebljavati Priručnik?	7
1.3. Koje su njegove koristi?	8
1.4. Kako krenuti s korištenjem?	8
2. TURIZAM NA PODRUČJU MOSLAVINE	9
2.1. Što želimo postići?	12
2.2. Tko se može uključiti?	13
2.3. Koji su potencijali za razvijanje?	13
3. OD IDEJE DO PROMOCIJE – KORAK PO KORAK DO USPJEŠNOG TSOG-a	14
3.1. Imate li ideju?	14
3.2. Želite li se baviti turizmom?	14
3.3. Na čemu ću graditi ponudu – po čemu sam poseban?	16
3.3.1. Tržišni (marketinški) tipovi TSOG-a	16
3.3.1.1. Agroturizam – TSOG	16
3.3.1.2. Kušaonica/vinotočje	17
3.3.1.3. Ruralna kuća za odmor	18
3.3.1.4. Ruralni bed & breakfast	20
3.3.1.5. Ruralni kamp	20
3.5. Dodatne usluge na vašem gospodarstvu	26
3.6. Tko su mi gosti?	28
3.7. Izvori financiranja vašeg budućeg TSOG-a	29
3.8. Što je najvažnije za uspjeh TSOG-a?	32
3.9. Kako naplatiti pruženu uslugu?	35
3.10. Kako uspješno promovirati Vaše TSOG-ov?	35
4. REGISTRACIJA	37
4.1. Oblici registracije	37
4.2. Kako registrirati Vaše TSOG?	37
4.2.1. Upisivanje u upisnik poljoprivrednih gospodarstava	38
4.2.2. Odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu	39

4.3. Brojčana ograničenja kapaciteta za usluge smještaja i prehrane.....	39
4.4. Minimalni zakonski uvjeti za pružanje usluge smještaja i prehrane	39
4.5. Potrebna dokumentacija za registraciju	40
4.5.1. Za seljačko domaćinstvo (izletišta, kušaonica, soba, apartman, ruralna kuća za odmor, kamp) prilikom registracije potrebna je sljedeća dokumentacija:.....	40
4.5.2. Registracija pružanja usluga u domaćinstvu – „privatni iznajmljivač“ (ruralna kuća za odmor, ruralni bed&breakfest, ruralni kamp kao kamp u domaćinstvu) potrebna je sljedeća dokumentacija:.....	41
5. ZAKONSKI OKVIR	43
5.1. Obavezno osiguranje gostiju	43
5.2. Higijenske i sanitarne obveze	43
5.2.1. Higijenske i sanitarne obveze TSOG-a registriranih kao seljačko domaćinstvo, koja pružaju usluge prehrane za goste na smještaju i/ili pružaju usluge prehrane za izletnike (vanjske goste) sur.....	43
5.2.2. Higijenske i sanitarne obveze za TSOG, registrirana kao „privatni iznajmljivač“ koja imaju odobrenje za usluživanje hrane samo gostima na smještaju.....	44
5.3. Proizvodnja vlastitih proizvoda i plasiranje istih kroz usluge u seoskom turizmu.....	44
5.3.1. Proizvodni životinjskog podrijetla.....	44
5.3.2. Vino.....	45
5.3.3. Rakija.....	46
5.4. Koncesijski uvjeti na području parka prirode Lonjsko polje.....	47
5.5. Uvjeti za prijevoz putnika.....	48
5.6. Podsjetnik na ostale zakonske obveze tijekom poslovanja	49
5.7. Vođenje poslovnih knjiga.....	49
5.8. Za kraj.....	50

6. VIŠE INFORMACIJA O TSOG-U TE IZVORI INFORMACIJA KOJI SU SE KORISTILI PRI IZRADI OVOG PRIRUČNIKA	51
6.1. ZAKONI.....	51
6.2. JAVNE INSTITUCIJE.....	53
6.3. OSTALO:.....	54

UVODNA RIJEČ

Poštovani prijatelji,

Izgradnjom Prijamnog centra u Repušnici i službenog ulaza u Park prirode Lonjsko polje Grad Kutina ostvaruje svoje vizije razvoja turizma kao važnog dijela gospodarstva u sredini koju je obilježila industrija i u kojoj se često turizam uopće ne shvaća kao ostvariva djelatnost. Tu, potpuno krivu sliku mijenjamo već desetljećima, nekad uspješnije, nekad manje uspješno, a sada, u uvjetima najveće krize s ovako velikim i značajnim projektom kojega smo počeli osmišljavati prije desetak godina.

Turistička djelatnost i sve prateće uslužne djelatnosti dobit će sigurno veliki oslonac u ovom projektu. Unaprijed smo sigurni da će broj dolazaka posjetitelja na područje našeg Grada značajno porasti i zato je izuzetno važno da ozbiljno razvijemo upravu te djelatnosti. Od naše poduzetnosti i vizije toga što želimo ostvariti ovisit će i naš uspjeh. I pri tome, našu viziju trebamo postaviti tako da nas rezultat ne razočara, dakle bez prevelikih očekivanja.

Čitav niz aktivnosti i obuke naših sugrađana koji su provedeni kroz ovaj projekt trebali su osnažiti našu spremnost i poboljšati poduzetničku i klimu gostoljubivosti, što Kutini nikada nije nedostajalo. Znam da su moji sugrađani ljudi širokoga srca koji rado primaju goste i zajedno s njima se provesele i daju svoj doprinos njihovom doživljaju. A doživljaj naše gostoljubivosti u spletu s divnom prirodom koja nam je dana na upravljanje odličan su recept za dobar turistički proizvod kojega ćemo zajednički ponuditi našim budućim gostima.

Moslavina ima prekrasnu prirodu, a Lonjsko će polje u Repušnici, izgradnjom službenog ulaza, postati aktivno turističko čvorište, te će se u nadolazećim godinama stvoriti odličnu osnovu za daljnje obogaćivanje turističke ponude. Imamo finu domaću hranu, tradicijske proizvode i suvenire te aktivnosti za koje Repušnica, ali i cijeli grad Kutina imaju potencijala.

Ovo nije kraj, nego upravo početak još većeg truda što će Kutinu izdici iz prosječnosti, ali samo ako taj put budemo gradili zajedno. Za to nam je potrebna vizija svakog tko želi sudjelovati u tome, jednako kao i vizija onih koji upravljaju našim resursima. Ovo je prvi veći projekt financiran sredstvima Europske Unije koji je stigao u naš grad, ali uz tu zajedničku viziju koju gradimo sigurno nije zadnji.

Ovaj priručnik će pomoći svim zainteresiranima za stvaranje te vizije, potaknut će vas, dati vam ideje i motivirat će vas u tome

Sretno!

Andrija Rudić
Gradonačelnik

POJMOVNIK

TURISTIČKO SEOSKO OBITELJSKO GOSPODARSTVO (u tekstu se koristi skraćenica **TSOG**) jest pravna ili fizička osoba ili više fizičkih osoba koje se bave poljoprivredom. Seosko gospodarstvo može djelovati kao: 1. obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (u daljnjem tekstu: OPG) 2. obrt registriran za obavljanje poljoprivredne djelatnosti 3. trgovačko društvo ili zadruga registrirana za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te 4. druga pravna osoba. Mora biti upisano u Upisnik seljačkih gospodarstava ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

SEOSKO DOMAĆINSTVO (AGROTURIZAM) predstavlja tip turističkog seoskog obiteljskog gospodarstva čija je osnovna djelatnost poljoprivredna proizvodnja dok dodatnu aktivnost čine turističke usluge smještaja i prehrane gostiju.

OBITELJSKO POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO (OPG) je samostalna gospodarska i socijalna jedinica koju čine punoljetni članovi zajedničkoga kućanstva, a temelji se ili na vlasništvu i uporabi proizvodnih resursa u obavljanju poljoprivredne djelatnosti ili samo na uporabi proizvodnih resursa u obavljanju poljoprivredne djelatnosti. Mora biti upisano u Upisnik seljačkih gospodarstava ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

1. UVOD

Poštovani,

Ukoliko razmišljate o pokretanju turističkog seoskog obiteljskog gospodarstva na području Moslavine, ugošćivanju na vašem imanju, plasiranju vlastitih domaćih proizvoda i prezentiranju kulturnog naslijeđa posjetiteljima Vašeg domaćinstva, onda je ovaj priručnik upravo za Vas.

Imate ideju za novu turističku ponudu na području Moslavine, ali ne znate kako ju realizirati i pokrenuti vlastiti posao? Ovaj priručnik će prikazati poduzetnicima kako da ideje pretvore u opipljiv proizvod ili pomoći poduzetnicima da poboljšaju svoje poslovanje uz što manje grešaka u hodu.

Turizam je jedna od najbrže rastućih svjetskih industrija i glavni izvor prihoda za mnoge zemlje. Seoski turizam je specifičan oblik turizma, u kojem je glavni motiv putovanja „povratak čovjeka prirodi“. Seoski turizam svoj procvat proživljava zadnjih nekoliko godina upravo zbog činjenice da i seoski odnosno ruralni krajevi mogu mnogo toga ponuditi kao primjerena alternativna masovnim oblicima turizma i odmora.

Ako razmišljate gdje biste proveli odmor, željeli bismo Vas podsjetiti na sela i manja mjesta u Moslavini, daleko od svakodnevnog stresa. Seoski turizam ispunjava očekivanja i mladih i starijih i to kroz sva godišnja doba uz poznato gostoprimstvo i pun stol ukusnih specijaliteta autohtone, domaće kuhinje.

Priručnik je izrađen u sklopu projekta „Prijamni centar Repušnica - moslavačka vrata u Park prirode Lonjsko polje“ s ciljem pružanja konkretnih odgovora na neka od pitanja budućih pružatelja turističkih usluga. Priručnik će pružiti smjernice za otvaranje i registraciju seoskog domaćinstva kako bi se olakšao put do realizacije poduzetničke ideje.

1.1. Kome je namijenjen ovaj Priručnik?

Ovim se priručnikom mogu koristiti svi potencijalni pružatelji usluga na širem području Moslavine i oni koji su već uključeni u turističku ponudu Moslavine. Priručnik je namijenjen fizičkim osobama, pravnim osobama, Udrugama, obrtnicima, obiteljskim poljoprivrednim poduzećima, turoperaterima, lokalnoj zajednici, turističkim organizacijama, upravitelju parka Lonjsko polje, konzultantima i svima zainteresiranima za promicanje turističke ponude na području Moslavine.

1.2. Kako upotrebljavati Priručnik?

Priručnik Vam može pomoći pri:

- Realizaciji ideje kao potencijalnog pružatelja usluga na području Moslavine
- Razvoju proizvoda ili usluge za turističku ponudu na području Moslavine
- Otvaranju i registriranju TSOG-a
- Plasiranju vlastitih proizvoda
- Prezentiranju vlastitog proizvoda i usluge
- Pronalaženju boljih poslovnih ideja i prijedloga

1.3. Koje su njegove koristi?

Primarne koristi ovog priručnika su to što nudi put i određene smjernice kroz složena pitanja vezana uz zakonske okvire turizma koji mogu utjecati na unapređenje turističke ponude na području Moslavine na korist svih. *Priručnik potiče:*

- Bolje razumijevanje ključnih tema
- Kvalitetniju turističku ponudu na području Moslavine
- Kvalitetnije turističke proizvode koji zadovoljavaju želje posjetitelja
- Kvalitetnije turističke usluge koje su usmjerene na potrebe posjetitelja
- Jaču podršku lokalne zajednice
- Jačanje svijesti o važnosti seoskog turizma kod pružatelja turističkih usluga na području Moslavine

1.4. Kako krenuti s korištenjem?

Koristeći se ovim priručnikom možete kvalitetno pristupiti planiranju vaših turističkih proizvoda i usluga koji će doprinijeti izgradnji turističke ponude na području Moslavine. Priručnik je koncipiran na način da prati početnu ideju i njezinu realizaciju koja dovodi do konkretnog proizvoda ili usluge. Može se dogoditi da ćete trebati više puta proći jedan korak kako bi bili u potpunosti sigurni da je to baš taj proizvod ili usluga koji će zadovoljiti potrebe posjetitelja i dovesti Vas do ostvarenja zarade.

Za početak, seoski se turizam mora promatrati kao skup bogate tradicije i kulturne baštine. Kao što je navedeno motiv putovanja je „povratak čovjeka prirodi“ stoga je važna stavka u planiranju i okoliš. Ono što čini turističku ponudu posebnom su kulturna baština, tradicija i okoliš. Okoliš uključuje sve ekosustave i njihove dijelove, uključujući ljude kao i kulturne vrijednosti te karakteristične određene mjesta. Kulturna baština je naše prirodno, tradicijsko, autohtono i povijesno naslijeđe. Ključni dijelovi stvaranja posebne turističke ponude na području Moslavine su vrijednost i kvaliteta kao okosnica za promidžbu, interpretacija, doživljaj ispunjenja i zadovoljstva posjetitelja.

Odvojite malo vremena, prateći korak po korak ovog priručnika svojim proizvodom ili uslugom stvoriti ćete jedinstven i poseban doživljaj svakog pojedinog posjetitelja.

2. TURIZAM NA PODRUČJU MOSLAVINE

Turistička ponuda na području Moslavine se gradi na postojećem potencijalu: nekretnine, postojeća poljoprivredna proizvodnja, pojedine vještine ili znanja kao što su tradicijski zanati, folklor, lov, ribolov, konjanništvo ili iskoristavajući resurse položaja domaćinstva ili njegove bliže okolice kao što su posebno vrijedan prirodni položaj (zaštićeni krajolik, park prirode Lonjsko polje), zaštićene arhitektonske i kulturne cjeline.

Kako i na koji način će se ti svi potencijali iskoristiti i od tih potencijala napraviti jedinstvenu turističku ponudu na području Moslavine ovisi o Vama, potencijalnim pružateljima turističkih usluga.

U nastavku će se prikazati kako se na konkretno razrađenoj ideji stvorila buduća ponuda seoskog turizma. Prikazani su primjeri iskoristavanja prethodno neiskoristjenih potencijala/resursa koji su stvorili konkretnu turističku ponudu na području Moslavine.

Slika 1. Crkva Sv. Marije Snježne

Slika 2. Crkva Sv. Marije Snježne

Slika 3. Muzej Mostavina

Slika 4. Muzej Mostavina

Slika 5. Kuća obitelji Pazder

Slika 6. Moslavacki trjemovi

Slika 7. Moslavacki trjemovi

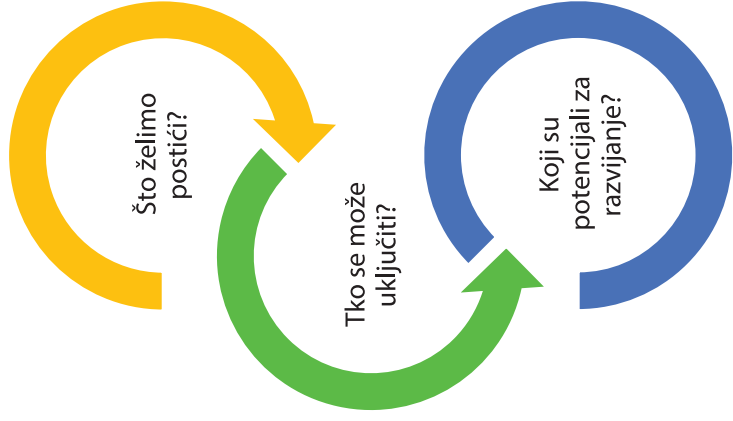
Slika 8. Grad Kutina

Slika 9. Lonjsko polje

Slika 10. Šećeroda Čigoc

2.1. Što želimo postići?

Razviti održivi seoski turizam na području Moslavine koji će se temeljiti na očuvanom krajoliku, prirodnoj i kulturnoj baštini kao temelju za privlačenje posjetitelja na područje Moslavine i šire regije.

Razviti međusobnu suradnju među pružateljima turističkih usluga na području Moslavine, koji će svojim resursima razviti novu ili poboljšati postojeću turističku ponudu individualiziranom ili poduzetničkom ponudom u turističkom sektoru, čime će se podići

kvaliteta života lokalnog stanovništva. Životni standard u regiji poboljšat će se, a domaćinstvo željet će ostati u regiji i samoinicijativno prihvaćati nove mogućnosti.

Bez obzira želite li razviti turistički proizvod ili uslugu prvi korak je određivanje pravog smjera onoga što želite postići. Ako imate ideju, definirajte smjer kojim želite ići. Jasno definiran smjer pomoći će da vaše aktivnosti napreduju i da se ostvare zacrtani ciljevi. Uzmite u obzir nekoliko stvari: što se želi postići (kratkoročno i dugoročno), nužnost svog rada i u kojim vremenskim okvirljete. Također, vrlo važno je planirati i vrijeme koje možete odvojiti za realiziranje aktivnosti te novac i izvore financiranja kojima će te to sve omogućiti.

2.2. Tko se može uključiti?

Svi zainteresirani pružatelji turističkih usluga na području Moslavine. Također, postojeći pružatelji turističkih usluga uz pomoć ovog priručnika mogu značajno unaprijediti svoju ponudu. Potencijalni pružatelji turističkih usluga su fizičke i pravne osobe, udruge, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, turopoterati, lokalna zajednica, turističke organizacije, park prirode Lonjsko polje, konzultanti i svi zainteresirani za promicanje turističke ponude seoskog turizma. Svi koji žele razvijati seoski turizam u smjeru turističkih usluga ili proizvoda mogu se bazirati na neke konkretne primjere koje obuhvaćaju aktivnosti: lov, ribolov, vožnja kočijom, čamcem, biciklom, jahanjem, pješacenjem, iznajmljivanjem sredstava i opreme za navedene aktivnosti, provođenje programa kreativnih i edukativnih radionica vezanih uz poljoprivredu (berba voća i povrća), tradicijske obrte i sl., prezentacija poljoprivrednih gospodarstva te prirodnih i kulturnih vrijednosti u okviru istog.

2.3. Koji su potencijali za razvijanje?

Nakon čvrsto donesene odluke o pokretanju pružanja turističkih usluga, potrebno je konkretno definirati vrstu usluge, odnosno koji tip TSOG-a želite izabrati i organizirati ga na vlastitom gospodarstvu.

Konkretno treba krenuti od:

- Definiranja i fokusiranja na onu vrstu usluga s kojom se kao domaćin STVARNO želite baviti, jer ako domaćin nije zadovoljan sa onime što pruža ni gosti neće biti zadovoljni sa pruženom uslugom. Jedino Vaša stvarna želja dovodi to zadovoljenja gosta i profitiranja.
- Slanja direktne poruke gostu da se bavite točno određenom vrstom usluge, bez oklišavanja. Gost će na taj način biti siguran da mu pružate dobar omjer kvalitete i novca za tu uslugu.

3. OD IDEJE DO PROMOCIJE – KORAK PO KORAK DO USPJEŠNOG TSOGA-A

3.1. Imate li ideju?

Nije važno radi li se o proizvodu ili je u pitanju usluga, imate velike šanse za uspjeh ako je kreativna, inovativna i ostvariva na našem tržištu. Stoga, polazeći od toga turistički sektor je jedan od najbrže rastućih kategorija sa kojima se može ostvariti profit.

Tko hoće nešto učiniti, nađe način, tko neće ništa učiniti nađe opravdanje.

P. Picasso

Kao što svi znamo, nije problem imati ideju za projekt, već je pravi izazov provesti tu ideju u djelo. Ovo je prilika za pružatelje usluga koji imaju znanje, kreativnost i želju da ostvare svoj poduzetnički san.

3.2. Želite li se baviti turizmom?

Sama poslovna ideja koju smatrate dovoljno originalnom i inovativnom nije sama po sebi dovoljna za uspješan posao. Da je tako, svatko tko bi se ujutro probudio s brižan-tnim idejom već bi se odavno obogatio. Ključ uspjeha leži upravo u tome da shvatite kako poboljšati, unaprijediti i maposljetku realizirati svoju ideju. U današnjim uvjetima žestoke konkurencije i zasićenog tržišta, potrebno se dokazati svojim trudom i znanjima kako bi se ostvario cilj svakoga tko se bavi poduzetništvom – uspjeh i profit.

Potrošači biraju doživljaje, a ne samo proizvode ili usluge.

Ministarstvo turizma Republike Hrvatske objavilo je 2013. godine *Strategiju razvoju turizma do 2020. godine* te Vam u daljnjem tekstu navodimo neke od zanimljivosti i trendova razvika određenog oblika turizma koji Vam mogu pomoći pri odabiru i definiranju Vas kao pružatelja određene usluge ili proizvoda.¹

¹ www.mint.hr/UserDocsImages/Strategija-turizam-2020-edifinal.pdf (pristupano: 09.04.2015.)

AGROTURIZAM

150 tisuća građana RH posjećuje vinske ceste, pri čemu ih 61% kupuje lokalna vina, a 63% lokalne prehrambene proizvode. Nadalje, 53% posjetitelja naručuje lokalna vina u restoranima.

KULTURNI TURIZAM

Prognozira se daljnji rast kulturnog turizma te se ističe velik značaj ovog proizvoda za budući rast ukupnog turističkog sektora. Trend daljnje diverzifikacije potražnje i rast nišnih proizvođača do državat će rast manjih, specijaliziranih ponuđača usluga. Posebice se predviđa rast "kratkivnog turizma" koji na neki način omogućuje aktivnije uključivanje posjetitelja u lokalnu kulturu.

PUSTOLOVNO-SPORTSKI TURIZAM

Trend podržan izraženijim potrebama potrošača za aktivnim i zdravim te okolišno odgovornim odmorom. U skladu s vrijednostima i interesima "novih" turista očekuje se daljna diverzifikacija proizvoda te će se razvijati "kombinirani" proizvodi koji povezuju, primjerice, pustolovno-sportski turizam s gastronomijom, kulturom ili nekom društveno korisnom aktivnošću u sklopu putovanja sa značenjem.

GASTROTURIZAM

Hrvatska uspješno gradi poziciju jedne od najbrže rastućih gourmet destinacija. Rast i razvoj ovog proizvoda temelji se na bogatoj gastro tradiciji, rastućoj ponudi ugostiteljskih objekata s vrhunskom ponudom lokalne gastronomije.

EKOTURIZAM

Procjenjuje se da je oko 3% međunarodno odmorinih putovanja motivirano ekoturizmom, a podržan rastućom ekološkom svijesti kupaca. Proizvod pokazuje snažan rast, između 10-20% godišnje. Turizam će se bitno intezivnije priklanjati primjeni okolišno odgovornih, "zelenih" koncepta na razini pojedinih pružatelja usluga i cijelih destinacija.

3.3. Na čemu ću graditi ponudu – po čemu sam poseban?

Mali koraci... čine razliku.

Turistička ponuda na TSOG-u gradi se na postojećem potencijalu, što uključuje: ne-kretnine, postojeću poljoprivrednu proizvodnju, pojedine vještine i tradicijske zanate, folklor, lov, ribolov, konjištvo i sl. ili pak iskorištavajući resurse položaja domaćinstva ili njegovog prirodnog okruženja (zaštićeni krajolik, kulturni krajolik, park prirode – Lonjsko polje) ili položaj tradicijske kulturne cjeline. Ovisno o vašoj ideji na Vama je da iskoristite potencijal te od njega napravite atraktivnu turističku ponudu. Potencijal možete iskoristiti kao potencijalni pružatelj usluga na TSOG-u a isto tako na prepoznavanju oko čega ćete graditi buduću ponudu seoskog tržišta. U nastavku je objašnjeno kako možete graditi ponudu - kojim oblikom pružanja usluga ili proizvoda. Primjeri su kao smjernice određenom obliku seoskog turizma a isto tako kako bi se i Vama, pružateljima usluga olakšao pristup određenom smjeru ponude na području Moslavine i šire okoline. Navedeni su primjeri iskorištavanja različitih neiskorištenih potencijala/resursa, a formiranjem konkretne turističke ponude u seoskom turizmu na TSOG-u.

3.3.1. Tržišni (marketinški) tipovi TSOG-a

Odabir tržišnog (marketinškog) tipa TSOG-a ovisi isključivo o Vašim željama i mogućnostima. Nemojte nikada organizirati usluge koje Vas ne zanimaju jer će to u konačnici rezultirati nekalitetnom uslugom. Posljedice takvog bavljenja turizmom su rizične kako za pružatelja usluga tako i za posjetitelja.

U nastavku je naveden izbor i opis osnovnih tržišnih (marketinških) tipova TSOG-a prepoznatima na turističkom tržištu, ovisno o postojećim preduvjetima, ambicijom i željama. Prikazom potencijalnih oblika seoskog turizma sa kojim se možete baviti kao pružatelj turističkih usluga na području Moslavine, pružiti će Vam se i informacije o vrsti registracijskih i turističkih gospodarstava prema postojećim zakonima i podzakonskim propisima.

3.3.1.1. Agroturizam – TSOG

(prema Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10, 50/12, 80/13, 30/14, 89/14, 152/14 čl. 38. NN 80/13) koristi se termin seljačko domaćinstvo, prema Zakonu o pružanju usluga u turizmu NN 68/07, 88/10, 30/14, 89/14, 152/14 čl. 49. koristi se termin seljačko gospodarstvo ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo)

Agroturizam predstavlja tip TSOG-a čija je osnovna djelatnost poljoprivredna proizvodnja dok dodatna aktivnost čine turističke usluge smještaja i prehrane gostiju. Također, uz te dodatne aktivnosti mogu se organizirati i ostale turističke usluge koje zaokružuju agroturizam (paketi usluga) koje imaju za cilj gostima pružiti seoski/doživljaj i mogućnost aktivnog odmora. Takvim načinom poslovanja se maksimalno iskorištava seoski i potencijal

cijal gospodarstva.

Ukoliko ste i vi osoba, koja živi na TSOG-u zajedno sa obitelji iskoristite potencijal seoskog gospodarstva i uključite se u agroturizam te na taj način učinite višak prostora korisnim za pružanje turističke usluge koja će gostu pružiti doživljaj funkcioniranja seoskog gospodarstva, dodir sa netaknom prirodom, izravnu interakciju domaćina sa gostom tokom njegovog boravka. Gost će se iz prve ruke upoznati sa običajem, kulturnom baštinom, tradicijom, kulturom življenja, tradicionalnom poljoprivredom, zanatima, karakternim proizvodima za seosko gospodarstvo i lokalnom gastronomijom. Turistu se mora pružiti poseban doživljaj pružanjem usluge ili prodajom proizvoda koja će karakterizirati seosko gospodarstvo i seoski turizam. Trebao bi se izbjegavati masovni pristup pri pružanju usluga zbog nekalitetne pružene usluge i neautentičnosti sa seoskim turizmom. Također, većina posjetitelja bira ovakve destinacije za odmor zbog mira i tišine koju ova vrsta turizma pruža. Na to se mora obratiti velika pozornost jer se gostu pruža individualan pristup i netaknuta priroda bez gužve i gradske vreve.

AGROTURIZAM se registrira kao dodatna djelatnost i to kao seljačko domaćinstvo sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti i Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu (interno pročišćeni tekst NN 5/08, 46/08 – ispravak, 44/11 i 118/11).

Vrsta registracije: seljačko domaćinstvo

Il sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu NN 68/07, 88/10, 30/14, 89/14, 152/14.

Vrsta registracije: seljačko domaćinstvo

Detaljne informacije na internet poveznicama:

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti

<http://www.zakon.hr/z/151/Zakon-o-ugostiteljskoj-djelatnosti>

Zakon o pružanju usluga u turizmu

<http://www.zakon.hr/z/343/Zakon-o-pru%C5%BEanju-usluga-u-turizmu>

Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu

<http://www.mint.hr/UserDocsImages/nn-5-08-Pravilnik-ugost-seljackodom.htm>

3.3.1.2. Kušaonica/vinotočje

(prema Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10, 50/12, 80/13, 30/14, 89/14, 152/14 čl. 38. NN 80/13, čl. 38. NN 80/13, stavak 4. Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu čl. 7.)

Kušaonica se organizira kao dodatna djelatnost i dio turističke ponude na TSOG-u a kojom je poljoprivredna proizvodnja osnovna djelatnost. Dodana djelatnost je usmjerena

ka proizvodnji jednog ili više specifičnih proizvoda koji su karakteristični kao tradicija. Karakteristični proizvodi su: vino, rakija, med, ulje, suhomesnati proizvodi, voće, bademi, tradicionalne poslastice, proizvodi od brašna mljevenog na mlinu na vodu i sl.). Priliv z vodi se proizvode na gospodarstvu te se direktno na mjestu proizvodnje organizira i pakiranje te direktna prodaja tih proizvoda a isto tako u sklopu ponude organizira se i turistička usluga kušanja proizvoda i prezentacija proizvodnje. Ovisno o želji domaćina, na njemu je da osmisli ponudu koju želi pružati sa svojim proizvodom. Prezentacija proizvodnje se obavlja u organiziranom prostoru, uz nadoplatu. Uz ovu dodatnu djelatnost ne postoje smještajni kapaciteti već se samo nudi usluga kušanja i prodaje tradicionalnih proizvoda. Kušanje se može organizirati za maks. 80 osoba izletnika odjednom. Također, u sklopu ove djelatnosti ne nude im se ugostiteljske usluge (kao što je navedeno u agroturizmu), moguće je samo poslužiti narezke.

Kušaonice kao oblik TSOG-a pružaju gostu direktnu nabavu specifičnih i karakterističnih proizvoda za seoski turizam. Gost iz prve ruke dobiva tradicionalne proizvode. Kušaonice mogu biti organizirane kao posebna turistička ponuda (vinske ceste, ceste sira, ceste rakije).

Za što bolju suradnju i pružanje posebnog seoskog doživljaja kušaonice bi trebale imati najviše 30 osoba, te goste smjestiti u tradicionalne smještaje kao što su divne kuće, kleti, konobe kako bi se zaokružilo doživljaj agroturizma te im se na što bliži način približila tradicija moslavačkog kraja.

KUŠAONICA se registrira kao dodatna djelatnost i to kao seljačko domaćinstvo prema Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu (interno pročišćeni tekst NN 5/08, 46/08 – ispravak, 44/11 i 118/11).

Vrsta registracije: seljačko domaćinstvo

Detaljne informacije na internet poveznicama:

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti
<http://www.zakon.hr/z/151/Zakon-o-ugostiteljskoj-djelatnosti>

Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu
<http://www.mint.hr/UserDocsImages/nn-5-08-Pravilnik-ugost-seljackodom.htm>

3.3.1.3. Ruralna kuća za odmor

(prema Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10, 50/12, 80/13, 30/14, 89/14, 152/14 čl. 38, NN 80/13, čl. 38, NN 80/13, stavak 7. Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu – interno pročišćeni tekst NN 05/08, 46/08 – ispravak, 44/11 i 118/11, čl. 10., stavak 4a)

Ruralna kuća za odmor predstavlja objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja i korištenja okućnice u ruralnom okruženju, opremljena tako da gost sam može pripre-

mati i konzumirati hranu. Mora biti omogućeno korištenje usluge prehrane, pića i napitaka. Ruralna kuća za odmor predstavlja tradiciju i kulturnu baštinu moslavačkog kraja. Ruralna kuća za odmor je tradicionalna kuća sa kojom se poštuju uvjeti ambijentne i tradicijske arhitekture i gradnje. Ruralna kuća za odmor pokušava na što vjerniji način prikazati kako su u prošlosti izgledale seoske tradicijske kuće. Ovak način gospodarstva gostu omogućava iznajmljivanje cjelokupne kuće i njezine pripadajuće okućnice. Također, domaćin nije smješten u ruralnoj kući za odmor, ali je gostu dostupan cijelo vrijeme u slučaju bilo kakvog problema ili usluge. Domaćin u bilo koje vrijeme stoji gostu na raspolaganju.

Ruralne kuće za odmor ako su uređene tradicijski da čuvaju kulturnu baštinu moslavačkog kraja mogu preuzeti i tradicijske nazive kao što su moslavačka kuća, trijemovi, čardaci i dr.

RURALNA KUĆA ZA ODMOR se registrira kao dodatna djelatnost i to kao kuća za odmor ili apartman, odnosno kao „privatni iznajmljivač“ sukladno Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14.

Vrsta registracije: pružatelj ugostiteljskih usluga u domaćinstvu – „privatni iznajmljivač“

Možete ju registrirati i kao seljačko domaćinstvo, sukladno Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu (interno pročišćeni tekst NN 5/08, 46/08 – ispravak, 44/11 i 118/11). U tom slučaju morate se baviti poljoprivrednom proizvodnjom (imati registriranu OPG) te imate obvezu gostima nuditi usluge prehrane dok kao „privatni iznajmljivač“ usluge prehrane možete nuditi samo gostima koji koriste usluge smještaja, ali niste na to obvezni. Također, morate voditi poslovne knjige kao seljačko domaćinstvo, te niste u mogućnosti paušalno plaćati porez već od početka ulazite u sustav poreza na dohodak. Ako ste registrirani kao „privatni iznajmljivač“ porez plaćate paušalno.

Detaljne informacije na internet poveznicama:

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti
<http://www.zakon.hr/z/151/Zakon-o-ugostiteljskoj-djelatnosti>

Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu
<http://www.mint.hr/UserDocsImages/nn-5-08-Pravilnik-ugost-seljackodom.htm>

Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14
<http://www.mint.hr/default.aspx?id=356>

www.narodne-novine.nh.hr/clanci/službeni/2007_08_88_2724.html
 (NN 88/07 - detaljno proučite izmjene i dopune)

3.3.1.4. Ruralni bed & breakfast

Ruralni bed&breakfast obuhvaća gospodarstvo koje pokraj osnovne usluge smještaja (sobe, koje moraju imati zasebnu kupaoonicu ili apartmani) obavezno moraju imati uslugu doručka. Vlasnik gospodarstva ne mora biti poljoprivredni proizvođač, ali u ponudi doručka mora imati barem jedan tradicijski proizvod vlastite proizvodnje iz razloga što osoba koja obavlja seoskog turizma i usluga se nalazi na ruralnom području. Doručak mora biti organiziran u zasebnoj prostoriji, uređenoj za ugošćivanje. Vlasnik živi na gospodarstvu, a gost može biti smješten u istoj kući ili zasebnoj kući za potrebe smještaja. Bez obzira šta je gost smješten u istoj kući sa vlasnikom gospodarstva, moraju postajati zasebne i odvojene prostorije gdje je gost smještan jer mu se na taj način osigurava privatnost.

RURALNI BIKE & BED

Uz smještaj se osigurava i prostorija za bicikle te eventualno servis bicikla. Ciljana skupina ovakve vrste usluge su biciklisti, koji žele svoj odmor provoditi aktivno u prirodi uz osiguran smještaj. Ovo je nova vrsta usluge kojoj se sve više okreću mlade osobe željne istraživanja i pustolovina.

Detaljne informacije na Internet poveznici:

Udruga „Bicikl“ iz Zagreba (<http://www.mojbicikl.hr/bike-bed/menHR.asp?id=e>)

RURALNI BED&BREAKFAST registrira se kao sobe ili apartmani ili kuća za odmor, također kao „privatni iznajmljivač“, sukladno Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14. Također, za ovaj oblik turističkog seljačkog gospodarstva registraciju možete zatražiti kao seljačko domaćinstvo. No ako niste za to zainteresirani, registrirate kao „privatni iznajmljivač“. Porez se plaća paušalno.

Vrsta registracije: pružatelj ugostiteljskih usluga u domaćinstvu – „privatni iznajmljivač“

Detaljne informacije možete pronaći na Internet poveznicama:

Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14
<http://www.mint.hr/default.aspx?id=356>

www.narodne-novine.nm.hr/clanci/suzbeni/2007_08_88_2724.html
(NN 88/07 - detaljno proučite izmjene i dopune)

Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu

<http://www.mint.hr/UserDocsImages/nm-5-08-Pravilnik-ugost-seljackodom.htm>

3.3.1.5. Ruralni kamp

(prema Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10, 50/12, 80/13, 30/14, 89/14, 152/14 čl. 38. NN 80/13, čl. 38., stavak 7. Pravilnik o pružanju ugostiteljskih

usluga u seljačkom domaćinstvu – interno pročišćeni tekst NN 05/08, 46/08 – ispravak, 44/11 i 118/11, čl. 11.). Ruralni kamp je objekt u kojem se gostima pružaju usluge kampiranja (smještaj na uređenom prostoru na otvorenom – na kamp mjestu i/ili kamp parceli) uz korištenje pokretne opreme za kampiranje (vlastite/iznajmljene od pružatelja usluga: vreće za spavanje, šatori, kamp prilike – kamp kućice, karavani, automotomovi (kamperi), stolovi, stolice i sl. Atraktivnost ruralnog kampa se očituje u smještaju u prirodi, na otvorenom prostoru bez gradske gužve. Nije potrebna nikakva prometna povezanost, osim pristup vozila (dostupnost) ruralnom kampu. Ovoj djelatnosti je karakteristično prirodno i seosko okružje. Ruralni kamp može biti smješten u netaknutoj prirodi na otvorenome, na atraktivnoj mirnoj lokaciji ili seoskom gospodarstvu. Ruralni kamp mora omogućavati usluge prehrane, pića i napitaka (doručka, polupansiona i pansiona). Prilikom uređenja moraju se koristiti tradicionalni elementi moslavačkog kraja. To se odnosi na elemente unutar kampa (sanitarni čvorovi, kupatila, praonice, prostori za pripremu i usluživanje jela) te same smještajne jedinice. Smještajne jedinice se razvrstavaju po kamp mjestu i kamp parceli. Razlika je što kamp parcela predstavlja posebno uređeno i ograðeno (živicom ili ukrasnim biljem) mjesto unutar kampa dok kamp mjesto je samo označeno te ne osigurava privatnost. Pokretna oprema za kampiranje ne smije biti vezana za jedno mjesto (teren) već mora imati pokretni mehanizam. Priključci za infrastrukturu se mogu maknuti u bilo kojem trenutku. Također, od strane gosta je zabranjeno samoinicijalno postavljanje trajnih učvršćivača, ograda, popločenje tla i sl. Kod organizacije ruralnog kampa mora se pripaziti da ne narušava prirodnu ravnotežu, okoliš, onečišćuje okoliš ili mijenja postojeće stanje.

RURALNI KAMP registrira se kao dodatna djelatnost i to kamp u seljačkom domaćinstvu, sukladno Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu (internom pročišćeni tekst NN 5/08, 46/08 – ispravak, 44/11 i 118/11).

Moguće ga je registrirati i kao kamp u domaćinstvu, kao „privatni iznajmljivač“, sukladno Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14.

Detaljne informacije na Internet poveznicama:

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti

<http://www.zakon.hr/z/151/Zakon-o-ugostiteljskoj-djelatnosti>

Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu

<http://www.mint.hr/UserDocsImages/nm-5-08-Pravilnik-ugost-seljackodom.htm>

Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14
<http://www.mint.hr/default.aspx?id=356>

www.narodne-novine.nm.hr/clanci/suzbeni/2007_08_88_2724.html
(NN 88/07 - detaljno proučite izmjene i dopune)

Gospodarstva koja su iskoristila nekretninu (tradicijske kuće/objekte)

- Tradicijska baština - Trijemovi u Repušnici i Kutini (tradicionalni način gradnje i života)
- Ugostiteljstvo (tradicionalna moslavačka jela - šaran na rašljama, moslavačka kobasica, autohtona pića - škrlet, delicije - dunja)

Gospodarstva koja su iskoristila poljoprivrednu proizvodnju kao resurs

- Kušaonica/vinotočje – ponuda moslavačkih vinskih cesta i vinara, ponuda sira, ponuda meda
- Ratarstvo, Vinogradarstvo, Stočarstvo, Povčarstvo (rad u polju u vidu turističke ponude, posjet farmama, rad u vinogradu tijekom berbi, ali i ostalih radova, rad u voćnjaku - proizvodnja prirodnih sokova)

Gospodarstva koja su iskoristila tradicionalne vještine i znanja

- Prikaz pojedinih tradicijskih zanata (pečenje kruha u krušnoj peći, tkanje)
- Suvenirnice (prodavanje suvenira destinacije)

Gospodarstva koja su iskoristila prirodne atrakтивности

- Promatranje životinja (promatranje domaćih životinja na slobodnoj ispaši - konj posavac, krave)
- Promatranje ptica (birdwatching)
- Tradicijski ribolov

Arhitektonske i kulturne cjeline kao resurs od kojih je organizirana turistička ponuda

- Vožnja kočijama i jahanje
- Vožnja čamcima/prikaz tradicijskog ribolova

Gospodarstva koja su iskoristila ostale resurse

- Bike&bed (vožnja biciklima)
- Pješačenje
- Trčanje

I. Gospodarstva koja su iskoristila nekretninu (tradicijske kuće/objekte)

Slika 11. Moslavački trijemovi

Slika 12. Kuća obitelji Porzder

II. Gospodarstva koja su iskoristila poljoprivrednu proizvodnju kao resurs

Slika 13. Gospodarstva koja se bave proizvodnjom meda

Slika 14. Gospodarstva koja se bave proizvodnjom sira

Slika 15. Moslavačka klet – Moslavačke vinske ceste

III. Gospodarstva koja su iskoristila tradicionalne vještine i znanja

Slika 16. Gospodarstvo koje prikazuje tradicionalne vještine i znanja – Kalčki stan

Slika 17. Gospodarstvo koje prikazuje tradicijske vještine i znanja – pletenja košara

Slika 18. Emoci izložba

IV. Gospodarstva koja su iskoristile prirodne atrakтивности

Slika 19 – Konjoposavac

Slika 20. Tradicijski ribolov

V. Arhitektonske i kulturne cjeline kao resurs od kojih je organizirana turistička ponuda

Slika 21. Vožnja kočijom

Slika 22. Vožnja čamcima

VI. Gospodarstva koja su iskoristila ostale resurse

Slika 23. Cikloturizam

Slika 24. Jahanje konja

Slika 25. Berba grožđa

3.5. Dodatne usluge na vašem gospodarstvu

Kao što je navedeno, uz osnovne usluge (smištaj i prehrana) možete ponuditi i dodatne usluge tj. druge aktivnosti koje će dodatnu ponudu učiniti zanimljivom i koje će produžiti boravak gostiju. Organizacijom dodatnih aktivnosti može se očekivati dodatni prihod. Gost želi aktivno sudjelovati u svim aktivnostima zbog autentičnosti, ambijentalnosti, mira i bijega od gužve i masovnosti. To je ono što seoski turizam u cijelosti pruža, gost će izraziti zanimanje za pojedine radove na imanju ukoliko mu se ti poljoprivredni radovi prezentiraju na zanimljiv način te ih on nakon prikazanog pokušaja radi.

Na TSOG-u moguće je kao dodatnu ponudu organizirati:

- **RADIONICE STARIH ZANATA:** pletenje košara, tkanja, izrada alata, lončarstvo, proizvodnja vapna (kreča), stolarska radionica, izrada narodnih nožnji, radionice vezanja (zlatorez, čipka, vezovi od svile), radionice izrade tradicijskih instrumenta.
- **PREZENTACIJA PROIZVODNJE TRADICIJSKIH PROIZVODA:** sir, vino, pečenje rakije, mljevenje žita, ulje.
- **ŠKOLA KUHANJA:** radionice pripravljanja tradicijskih jela (do max. 12 osoba).
- **IZRADA PRERAĐEVINA OD VOĆA:** marmelade, džemovi, pekmezi, zimmica.

• REKREATIVNO JAHANJE:

Ukoliko se želite profesionalno baviti pružanjem usluga jahanja gostima trebali bi proći program stručnog osposobljavanja i usavršavanja za potrebe konjičkog sporta HOA-e kao voditelj jahanja ili kao pomoćnik voditelja jahanja kroz internu edukaciju HKS-a kako bi što kvalitetnije pružali ovakvu vrstu usluge gostima. U slučaju da niste za to zainteresirani, a želite pružati usluge rekreativnog jahanja koje ne zahtijevaju toliko znanje možete zbog vlastite sigurnosti dodatno osigurati goste kako bi se zaštitili od eventualnih ozljeda kod jahanja. Dodatne informacije možete pronaći na stranicama Hrvatskog konjičkog saveza (<http://www.konjički-savez.hr/>) i u Priručniku o stjecanju ovlasti (licence) voditelja jahanja i trenerima preponskog i dresurnog jahanja (<http://documents.konjički-savez.hr/documents/Edukacija/HKS%20-%20Pravilnik%20o%20voditeljima%20i%20trenerima%20jahanja.pdf>).

• UBIRANJE SAMONIKLOG JESTIVOG I LJEKOVITOG BILJA:

spremanje čajeva i jela od samoniklog bilja. Jela od samoniklog bilja (medvjedi luk, komorač, maslačak) i ljekovitog bilja (matičnjak, kamilica, metvica) te gljiva (lišićarke, vrganji i sl.) te ostali proizvodi (čajevi, ljekoviti preparati, začini) su dio tradicijske baštine a sa time i gastro ponude seoskog gospodarstva. Ukoliko se želite baviti takvom vrstom pružanja usluge, morate znati koje su biljke strogo zaštićene. Te se biljke i gljive ne smiju ubirati. Dok se biljke koje su pod zaštitom smiju brati, ali uz odobrenje koje izdaje Mini-

starstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode i ishođenje odobrenja (potrebno je poslati pisani zahtjev na adresu: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode, Runjaninova 2, 10000 Zagreb, obrazac nije propisan, sastavljate ga sami sa upitom koje biljke/gljive želite brati sa nazivima na latinskom i hrvatskom jeziku i sa godišnjom količinom (kg) bilja i gljiva koje se planira brati). Uz obrazac se prilaže i preslika rješenja o upisu u registar OPG-a i rješenja o pružanju ugostiteljskih usluga na seljačkim domaćinstvima, rješenja kao „privatni iznajmljivač“ ako gostima uslužujete i usluge prehrane, ili rješenja kao obrt ili poduzeće. Odobrenje morate ishoditi svake godine. Ako biljke i gljive nisu zaštićene možete ih slobodno brati. Popis svih zaštićenih biljaka i gljiva se nalaze u Priručniku o proglašavanju divljih sorti zaštićenih i strogo zaštićenih NN 99/09 (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/725901.html>).

Za branje gljiva potrebno je završiti tečaj o branju gljiva koje po ovlaštenju Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode provodi Pučko otvoreno učilište Zagreb. Nakon završetka tečaja, dobiva se uvjerenje o sposobnosti za branje gljiva, te iskaznica koju izdaje Ministarstvo kulture. Uvjerenje i iskaznica traju 10 godina i nakon toga se mora ponovo polagati tečaj. Dodatne informacije možete pronaći na internetskoj stranici Pučkog otvorenog učilišta Zagreb www.pou.hr/hr/.

- **SEOSKI WELLNESS:** šetnje u prirodi i uživanja u čajevima od ljekovitih trava, kupka u vinu, masaže eteričnim uljima, proizvodnja kozmetike od proizvoda s gospodarstava (šapuni, losioni, kupke, šamponi).
- **PROMATRANJE PTICA** (birdwatching),
- **ŠETNJA BOTANIČKIM STAZAMA:** obilježene staze za šetnju,
- **PIKNICI:** polje, vinogradi,
- **KUŠANJE VINA U VINOGRADU:** berba grožđa, tradicijski proizvodi, prešanje grožđa,
- **IZLETI U OKOLICI:** pješačke rute, biciklističke rute, posjet kulturnih znamenitosti, ribolov, planinarenje,
- **EDUKATIVNI OBILASCI GOSPODARSTVA,**
- **PREZENTACIJA FOLKLORA,**
- **ORGANIZACIJA ETNOZBIRKI,**
- **PRODAJA VLASITIH PROIZVODA NA DOMAĆINSTVU** (izloženim-prodajnim kutak, suvenirnica) (navedenom tekstu objašnjeno je kako možete na koji način/koja vrsta registracije je potrebna) da bi mogli pružati dodatne usluge na svojem TSOG-u, ali važno je još obratiti pozornost na neke uvjete koji moraju biti zadovoljeni.

3.6. Tko su mi gosti?

Prilikom pokretanja bilo kojeg oblika seoskog turizma bitno je odrediti ciljnu skupinu, odnosno goste koje su zainteresirani za turističke usluge koje planirate pokrenuti. Također, morate saznati gdje se ti gosti nalaze i kako te na koji način doći do tih gostiju. Seoski turizam je oblik turizma u kojem gosti ostanu otprilike dva do tri dana na smještaju ili preko vikenda (vikendni gosti). Važno je pokušati privući goste iz okolnih velikih mjesta ili gradova u krugu od 100 – 250 km udaljenosti od Vašeg gospodarstva. Gosti koji uživaju u ovakvom obliku turizma traže turističke ponude koje sadrže jednostavne izlete koji uključuju uslugu prehrane (ručak/večera sa tradicijskim jelima ili direktno vašu proizvodnju tradicijskog proizvoda) te vikend boravke. Uz ove spomenute klasične turističke ponude važno je tu ponudu upotpuniti izletima, popratnim aktivnostima kao što je bicikliziranje, šetnja, jahanje, trčanje, vožnja čamcem, lov, ribolov... Ti dodatni sadržaji omogućavaju da gost ostane duže od dva-tri dana.

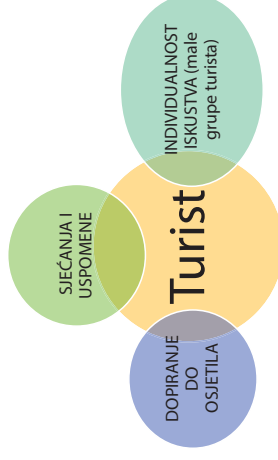
Vrlo je bitno definirati ciljnu skupinu gostiju jer se ne može obuhvatiti potrebe svih ciljnih skupina, ali to ne znači da ne možete formirati grupu i određene ponude za svaku pojedinu grupu gostiju.

Možete ih podijeliti na:

Izletnici	Obitelji s djecom	Umirovljenici	Parovi
Organizirane skupine	Indivudualci	Vinski gosti	Gastrogosti
Kampisti	Gosti koje zanimaju kulturne znamenitosti	Gosti koji dolaze zbog prirodnih ljepota i ekoturizma	Lovci, ribiči...

Turist mora doživjeti „dušu mjesta“. Turista morate motivirati ili sa destinacijom (prirodno okruženje, kulturna ljepota, znamenitosti) ili aktivnostima (vožnja čamcima, proizvodnja tradicionalnih proizvoda, jahanje). Važno je svoju turističku ponudu ukomponirati u priču koja će turisti stvoriti doživljaj i s kojim će iskusiti lokalnu kulturu, prirodne resurse i tradiciju Moslavine i okolice. Proizvode i usluge morate pretvoriti u priču i stvoriti atrakciju.

Proizvodi i usluge više nisu dovoljni trebajte stvoriti....

Važno je u promotivnim aktivnostima točno definirati ciljanu skupinu te to posebno naglasiti kao: „Savršeno određite za obitelji s djecom“ ili „Idealno za ljubitelje prirode i biciklizma“ kako bi gosti odmah znali da je to onaj proizvod ili usluga koji oni žele.

3.7. Izvori financiranja vašeg budućeg TSOG-a

Znate li kako ćete financirati svoj projekt, važno je pitanje koje si trebate postaviti prije nego krenete u realizaciju ideje. Sastavite si detaljan poslovni plan i troškovnik kako bi unaprijed znali koliko će Vam koja stavka iznositi i kako bi što lakše mogli planirati buduće troškove. Na taj način će te moći utvrditi količinu potrebnih sredstava za realizaciju projekta. Postoje neki od oblika financiranja koje će Vam u nastavku ukratko biti objašnjene. Sada je na Vama da odlučite koji Vam izvor financiranja najviše odgovara.

VLASTITA SREDSTVA	<ul style="list-style-type: none"> • Najbrži način realizacije projekta organizacije TSOG-a. • Najmanje rizičan pristup - nikome niste dužni!
KREDITNA SREDSTVA	<ul style="list-style-type: none"> • Najbolje uzeti najisplativija kreditna sredstva, sa što manjom kamatom. • Subvencioniraju ministarstva, županije, lokalne samouprave, turističke zajednice, komercijalne kreditne linije poslovnih banaka.
SREDSTVA EU	<ul style="list-style-type: none"> • Predpristupni fondovi za financiranje projekata sa ciljem prilagodavanja standarda EU • Najbolje se obratiti Razvojnim agencijama u Vašem kraju.
BESPOVRATNA SREDSTVA (DAROVNICE)	<ul style="list-style-type: none"> • Poklonjena sredstva koja se moraju iskoristiti sukladno raspisanim natječajima. • Raspisuju ih Ministarstva početkom godine.

Demografska obnova opustošenih ruralnih područja Republike Hrvatske, jedan je od važnih ciljeva Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. godine. Kako bi se potaknuo ostanak mladih u ruralnim područjima, nužno je osigurati primjerenе životne i radne uvjete. S navedenim ciljem biti će raspisan veliki broj natječajeva za dodelu bespovratnih sredstava za Vaše ideje.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020.

MJERA 6 - korisnici: poljoprivredni sektor

MJERA 7 - korisnici: poljoprivredni sektor putem LAG-a

MJERA 19 - korisnici: civilni i javni sektor

ruralnog razvoja. Ukoliko prijavljujete projekte preko LAG-a Moslavina povlastica je to što obuhvaća samo područje Moslavine te je samim tim konkurencija manja i postoji velika mogućnost ostvarivanja sredstava.

Konkretno, vama kao pružateljima usluga je interesantna **MJERA 6**. U daljnjem tekstu ukratko će se objasniti podmjera 6.2 i 6.4.

Podmjera 6.2. se odnosi na poduzetnike početnike.

Podmjera 6.2.

KORISNICI:

- poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika u rangu mikro i malih poslovnih subjekata,
- fizičke osobe u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koji pokreću novu nepoljoprivrednu djelatnost u ruralnim područjima
- Potpora se dodjeljuje za novu nepoljoprivrednu djelatnost koja nije započeta do vremena podnošenja Zahtjeva za potporu.

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

- Potpora se dodjeljuje za provođenje aktivnosti navedenih u Poslovnom planu
- Prihvatljive su aktivnosti iz sektora: turizam u ruralnom području, tradicijski, umjetnički obrti, izrada suvenira, usluge u ruralnim područjima, prerada/trženje proizvoda.

POTPORA

- Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, 50.000,00 € po korisniku

Podmjera 6.4. se odnosi na poduzetnike koji nisu početnici.

Detaljne informacije na internet poveznicama:

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020.
<http://www.mps.hr/parad/default.aspx?id=129>

Pravilnik o provedbi podmjere 6.1., 6.2., 6.3. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_04_42_852.html

Podmjera 6.4.**KORISNICI:**

- poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika u rangu mikro i malih poslovnih subjekata
- fizičke osobe u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI:

- Prihvatljivi troškovi su iz sektora: turizam u ruralnom području, tradicijski, umjetnički obrti, izrada suvenira, usluge u ruralnim područjima, prerada/trženje proizvoda

POTPORA

- Do 70% ukupnih prihvatljivih troškova, između 3.500 – 200.000 €

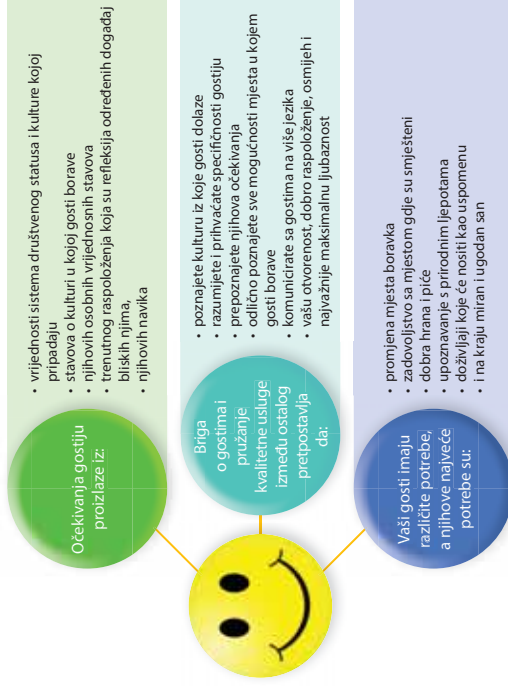
Slika 2.6. Seoski turizam

Zadovoljan gost = najbolja reklama = profitabilan posao

Turizam je najbrže rastuća kategorija, ponuda se sve više mjeri sa mogućnošću davanja usluga po mjeri za svakog gosta. Profitabilnost i učinkovitost poslovanja se mjere i mogućnosti udovoljavanjima specifičnim željama i potrebama. Najveću ulogu u uspješnosti Vašeg posla ima briga o gostu, koja se ostvaruje spojenom i prenosivom komunikacijom između svih zaposlenih. Medusobno razumijevanje, sklad i povezanost na svaki način se prenose na goste koji konzumiraju Vaše usluge, te iz tih odnosa zaključuju, procjenjuju i pamte i pozitivna i negativna iskustva.

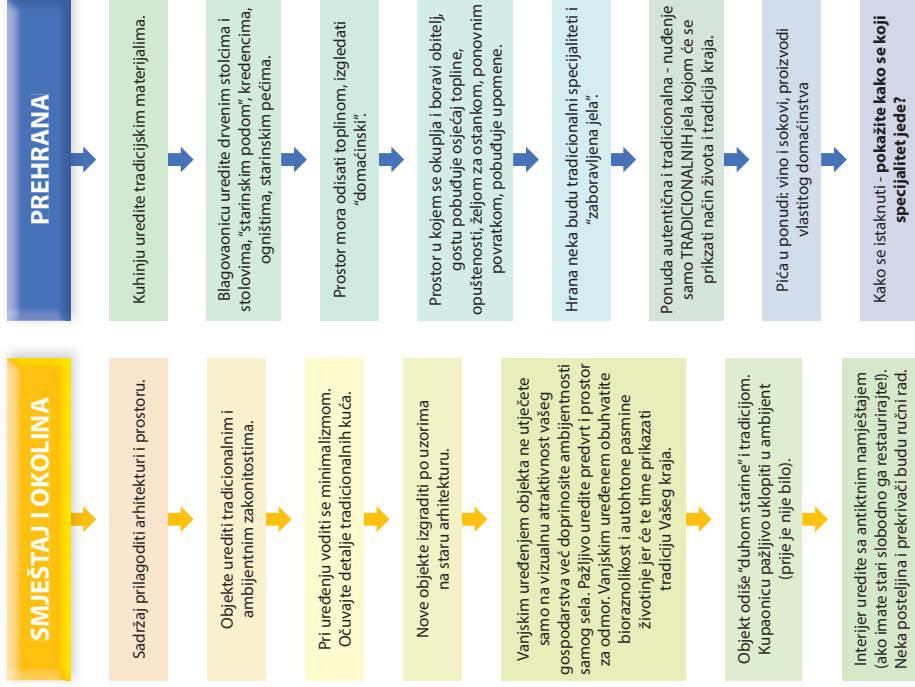
Najvažnija stvar u ovom procesu je direktna komunikacija sa gostom, koja je ujedno i najbolja promocija i reklama za Vas, naravno ukoliko je na odgovarajućem nivou, isto tako neuspješna komunikacija i nezadovoljstvo gosta će dovesti do nesagledivih negativnih posljedica. Prepoznavanjem potreba te integracija njih u kvalitetnu uslugu maksimalno doprinosi zadovoljstvu gosta.

Prije posjete Vašem imanju, gosti imaju očekivanja. Nakon posjete gosti imaju sjećanja. Iz tog razloga kad Vam gosti dođu, potrudite se pružiti im poseban doživljaj, onaj izravni i topli „seoski“ osjećaj koji nije moguće ostvariti samo sa klasičnim ugostiteljskim i smještajnim objektima.

3.8. Što je najvažnije za uspjeh TSOG-a?

Zadovoljan gost na odlasku prepun lijepih komentara i pohvala cilj je svakog poduzetnika pa i Vas. Konkurencija je velika, stoga na tržištu seoskog turizma ostaju samo najuporniji i najbolji. Usmjeravanje aktivnosti na potrebe krajnjih korisnika je osnova svake poslovne uspješnosti. Aktivnosti kojima se ispunjavaju želje i potrebe gosta između ostalog su: prijem gosta, smještaj, prehrana, zabava kao i niz drugih sadržaja.

„Lokalna hrana – autentičnost, smještaj i okolina – tradicija“

3.9. Kako naplatiti pruženu uslugu?

Postoje tri mogućnosti naplate pružene usluge na Vašem domaćinstvu: gotovinom na licu mjesta, preko poslovnog računa (također ste dužni i spostaviti račun) i posredstvom neke od turističkih agencija. Bez obzira o kojem se načinu naplate radi, dužni ste ispostaviti račun za pružene usluge (smještaj, prehranu ili dodatne usluge). Ako se radi o prvom obliku, gost plaća gotovinom na licu mjesta ili preko Vašeg poslovnog računa. Ako je gost boravio na Vašem TSOG-u posredstvom neke od turističkih agencija, račun će te ispostaviti turističkog agenciji kao fakturu.

Račun treba sadržavati sljedeće podatke:

- mjesto izdavanja, broj računa, datum izdavanja računa;
- vrstu (naziv) gospodarstva, adresu i OIB gospodarstva;
- imenu i količinu proizvoda i usluga koju ste pružili/prodali;
- cijenu usluga i proizvoda koje ste pružili/prodali;
- iznos PDV-a (ako ste u sustavu PDV-a);
- iznos popusta (ako ste gostu dali popust na usluge);
- ukupan iznos za platiti (zbroj cijene pruženih usluga i PDV).

Ukoliko dajete popust na usluge, morate ih jasno označiti u cjeniku i ne smijete davati popust pojedinim gostima već svima jednako. Ako svi gosti ne budu imali pravo na popust na jednak način i po jednakim uvjetima, možete biti novčano kažnjeni.

Ako niste u sustavu PDV-a na računu ne smijete iskazati PDV. U protivnom će te ga morati platiti! Također, to morate naznačiti na računu „gospodarstvo (ili domaćinstvo) nije u sustavu PDV-a“. Pravnim osobama izdajete račun kao fakturu, tj. platiti će Vam naknadno na vaš poslovni račun te će te na račun staviti oznaku R-1 ili R-2 (R-1 ako je gospodarstvo u sustavu poreza na dobit ili R-2 ako je u sustavu poreza na dohodak).

Ako pružate usluge smještaja i boravišnu pristojbu plaćate paušalno, tada ne zaboravite na računu napisati „boravišna pristojba uključena u cijenu“.

Račun za gotovinu, R-1 i R-2 možete izraditi sa mi na računalu ili kupiti u Narodnim novinama.

3.10. Kako uspješno promovirati Vaše TSOG-o?

USMENA PREDAJA je najbolja i najjeftinija promocija. Zadovoljan gost će pričati o „posebnom doživljaju“ danima, a sa time će te dobiti i nove goste. Koji će sljedeće godine doći sa postojećim gostima ili u samostalnom aranžmanu. Napravite sve da se Vaši gosti dobro osjećaju i budite sigurni da će se za Vas čuti.

BESPLATNO OGLAŠAVANJE je alat za privlačenje gostiju iz Vaše okolice. Na otvaranje seoskog gospodarstva pozovite sve koji su zainteresirani za takav oblik seoskog turizma. Napomenite kako je besplatno i da želite upoznati goste sa svojim radom, uslugom, proizvodom i ponudom koju ste osmislili.

BROŠURE, LETCI, PODJETNICE, INTERNET STRANICE, FACEBOOK su odličan način da na slikovit način prikazete svoju ponudu na TSOG-u. Iz Vaših promotivnih materijala mora se odmah prepoznati što Vi reklamirate i za koga. Fotografije su jako bitne i njima prikazujete „doživljaj“ koji Vi na obiteljskom domaćinstvu nudite. Također, osmislite zanimljiv, kreativan i privlačan slogan koji će privući gosta i sa kojim ćete zaokupiti njegovu pažnju da dođe kod Vas i da vidi što Vi to nudite za njega. Prezentirajte se na postojećim internetskim stranicama koje su namijenjene za promoviranje seoskog turizma: Turistička zajednica Moslavine.

Pokušajte što više koristiti moderne IT-alate i povežite se s gostima. Istražite i priključite se: Facebook, LinkedIn, Google Adwords (kreirajte vlastitu reklamu na internetu), TripAdvisor i Youtube. Također, kreirajte vlastitu internet stranicu jer tako ostvarujete izravan kontakt sa gostom. Izradite i posjetnice kako bi Vas sljedeći put gost mogao na lagan način pronaći i kontaktirati.

UVIJEK IŠTALNO SE PITAJTE: je li ono što nudite baš ono što Vaši gosti žele?

4. REGISTRACIJA

4.1. Oblici registracije

Važno je proučiti sve načine registracije, kao i minimalne uvjete koje je potrebno zadovoljiti i koji su određenim zakonskim i podzakonskim propisima. Kada već imate ideju, potrebno je uložiti još malo truda i dobro ju razraditi (i pri tome pripaziti na zakonske propise). Potrebno je dobro proučiti propisane minimalne uvjete jer, ukoliko se suočite sa poteškoćom prilikom registriranja Vašeg TSOG-a znatno će Vas usporiti pri postizanju Vašeg cilja. Detaljno proučite sve zakonske propise kako Vam nešto ne bi promaknulo i dodatno otežalo početak rada.

Dva glavna zakona koji reguliraju mogućnosti registracije turističkih usluga su:

- Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10, 50/12, 80/13, 30/14, 89/14, 152/14
- Podzakonski akt: Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu (interno pročišćeni tekst NN 5/08, 46/08 – ispravak, 44/11 i 118/11)
- Zakon o pružanju usluga u turizmu NN 68/07, 88/10, 30/14, 89/14, 152/14

U nastavku pružiti će Vam se detaljne informacije o registraciji Vašeg TSOG-a a isto tako i koje vrsta usluga možete pružati. Također, navedeni su svi relevantni Zakoni i Pravilnici te Vam za svaki od njih stoji link kako bi se olakšao put do ostvarenja Vaše ideje.

4.2. Kako registrirati Vaše TSOG?

(Prema podacima Ureda državne uprave i Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti)

Organizacijski oblici bavljenja seoskim turizmom su: trgovačko društvo, obrt, pružanje ugostiteljske usluge, u seljačkom domaćinstvu upisanom u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i iznajmljivač koji pruža ugostiteljske usluge u vlastitom domaćinstvu.

Osobe koje se žele baviti seoskim turizmom moraju poduzeti slijedeće korake:

1. Upisati domaćinstvo u Upisnik seljačkih gospodarstava ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
2. Domaćinstvo mora ispunjavati minimalne uvjete za pružanje ugostiteljskih usluga (vidi 4.5.).
3. Dobiti odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga (vidi ispod).
4. Napraviti prijavu u registar obveznika poreza na dohodak od samostalne djelatnosti pri Poreznoj upravi – ispostavi prema prebivalištu, u roku od 8 dana od dana početka obavljanja samostalne djelatnosti.

5. Napraviti prijavu u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost pri Poreznoj upravi – ispostavi prema prebivalištu, prije početka poduzetničke aktivnosti ili do kraja godine u kojoj nije bio obveznikom poreza na dodanu vrijednost kad dobrovoljno ulazi u sustav od početka sljedeće godine.
6. Napraviti prijavu u HZMO – Područnoj službi, prema mjestu obavljanja djelatnosti, radi stjecanja svojstva osiguranika – u roku mjesec dana od dana nastanka obveze (početka obavljanja djelatnosti).
7. Napraviti prijavu u HZZO – Područnom uredu, prema mjestu obavljanja djelatnosti, radi stjecanja svojstva osiguranja – u roku mjesec dana od dana nastanka obveza (početka obavljanja djelatnosti).

4.2.1. Upisivanje u upisnik poljoprivrednih gospodarstava

Osnovna prednost registracije TSOG-a je mogućnost plasmana vlastitih proizvoda na tržište i sa time ostvariti novčana sredstva i druge oblike državne potpore u poljoprivredi. Kao primjer, navodimo da ako registrirate svoj OPG za preradu meda, možete proizvoditi med i prodavati ga na svojem gospodarstvu, tržišni te drugim ugostiteljskim objektima. Postupak registracije je jednostavan, za OPG ne treba osigurati temeljni kapital (koji je uvjet za osnivanje trgovačkog društva) i ne trebate imati odgovarajuću stručnu spremu (majstorski ispit za vezane obrte). Upis u Upisnik je moguć tokom cijele godine i obavlja se u Uredu državne uprave Sisačko-moslavačke županije.

Potrebna dokumentacija: preslika osobne iskaznice, izjava članova gospodarstva o odabiru nositelja gospodarstva (obrazac na internetu), preslike osobnih iskaznica članova OPG-a koji se upisuju u Upisnik, posjedovni list vlasnika i ovlaštenika (nositelja i članova) katastarskih čestica koje se prijavljuju, preslika izvatka iz zemljišnih knjiga i/ili posjedovnog lista i/ili ovjerenog ugovora o zakupu, prodaji i plodouživanju i/ili pravomoćne sudske odluke ili pravomoćnog rješenja nadležnog tijela (original na uvid), uz izvadak iz registra za sve prijavljene čestice, preslika kartice žiro-računa nositelja. Za upis je potrebno platiti upravnu pristojbu. Visinu pristojbe te način plaćanja dobit ćete u Uredu državne uprave.

Detaljne informacije na internet poveznicama:

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti
<http://www.zakon.hr/Z/151/Zakon-o-ugostiteljskoj-djelatnosti>

Ured državne uprave Sisačko-moslavačke županije
<http://www.udu-smz.hr/?p=tekst&m=p&f=index&i=101&>

Obrasce potrebne za Upisnik možete pronaći na Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralno razvoju www.appr.hr/obrasci-229.aspx

4.2.2. Odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu

Rješenje o odobrenju za pružanje usluga u seljačkom domaćinstvu izdat će Vam služba za gospodarstvo pri Uredu državne uprave Sisačko-moslavačke županije ako je:

- vaše TSOG upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, imate dokaz o pravu korištenja objekta/zemljišta u kojem, odnosno na kojem će se pružati ugostiteljske usluge, ispunjavate zdravstvene uvjete sukladno Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu, objekt u kojem će se pružati usluge ispunjava minimalne uvjete (vidi 4.5.) i uvjete za kategorizaciju prema kriterijima i mjerilima iz Pravilnika o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu, objekt u kojem će se pružati ugostiteljske usluge ispunjava uvjete sukladno posebnom propisu, bez kojih, prema tom propisu, nadležni ured ne može izdati rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti.

4.3. Brojčana ograničenja kapaciteta za usluge smještaja i prehrane

Postoje i brojčana ograničenja što se tiče kapaciteta (kapaciteti sjedećih mjesta i kod posluživanja hrane i smještajni kapaciteti – broj kreveta i kamp jedinica).

- IZLETIŠTE I VINOTOČJE/KUSAONICA (registrirani kao seljačko domaćinstvo): 80 osoba (izletnika). Ako se organiziraju proslave/manifestacije pet puta godišnje mogu primiti i više od 80 izletnika uz obvezu prijave ugošćivanja većeg broja gostiju (izletnika) od propisanoga nadležnoj ispostavi Državnog inspektorata, najkasnije tri dana prije ugošćavanja.
- SELJAČKO GOSPODARSTVO: 80 osoba, jedino za pružanje usluge izleta; maksimalno do 50 osoba.
- SOBA/APARTMAN/KUĆA: 10 soba/20 gostiju – kao seljačko domaćinstvo; ili 8 soba/16 osoba kao „privatni iznajmljivač“.
- KAMP: 20 jedinica/60 gostiju kao seljačko domaćinstvo ili 7 jedinica/25 osoba kao „privatni iznajmljivač“.

4.4. Minimalni zakonski uvjeti za pružanje usluge smještaja i prehrane

Navedeni su minimalni uvjeti koji se moraju zadovoljiti, kako bi se nakon uređenja mogla zatražiti registracija TSOG-a. Ovo su uvjeti koji označavaju minimum ispod kojega se ne može ići, ali bez obzira na to, radi dodatne kvalitete i zadovoljstva vaših gostiju uvijek možete učiniti i više od propisanoga.

Putem dolje navedenih poveznica informirati ćete se o minimalnim uvjetima koji će Vam uvelike pomoći pri planiranju i organizaciji prostora za pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga, usmjeriti Vas prema razvitku ideje i organizaciji potrebnih troškova.

Detaljne informacije možete pronaći na internet poveznicama:

Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu
<http://www.mint.hr/UserDocsImages/nn-5-08-Pravilnik-ugost-seljackodom.htm>

Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14
http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_08_88_2724.html
[www.narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_08_88_2724.html](http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_08_88_2724.html)
 (NN 88/07 – detaljno proučite izmjene i dopune)

4.5. Potrebna dokumentacija za registraciju**4.5.1. Za seljačko domaćinstvo (izletišta, kušaonica, soba, apartman, ruralna kuća za odmor, kamp) prilikom registracije potrebna je sljedeća dokumentacija:**

1. Zahtjev za izdavanjem rješenja o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga građana u seljačkom domaćinstvu (Ured državne uprave Sisačko-moslavačke županije)
2. Kopiju osobne iskaznice
3. Liječničku potvrdu za nositelja rješenja i svih članova zajedničkog domaćinstva koji su uključeni u pružanje ugostiteljskih usluga (potvrdu izdaje: osobni liječnik, svrha: pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu)
4. Dokaz o vlasništvu (vlasnički list ne smije biti stariji od 6 mjeseci ili dokaz o pravu korištenja objekta i/ili zemljišta na kojemu i na kojem će se pružati ugostiteljske usluge)
5. Dokaz da građevina udovoljava posebnim propisima kojima se uređuje graditeljski stav:
  - a) prema *Zakonu o prostornom uređenju i gradnji* NN 76/07, NN 38/09, NN 55/11, NN 90/11, NN 50/12, NN 80/13; ako je građevina izgrađena do 15.02.1968. godine potrebno je nabaviti uvjerenje koje izdaje katastarski ured; ili uvjerenje koje izdaje Središnji ured Državne geodetske uprave; ili uvjerenje koje izdaje nadležno upravno tijelo. Ako je građevina izgrađena od 15.02.1968. do 19.06.1991. godine potrebno je nabaviti uporabnu dozvolu; ili pravomoćnu građevinsku dozvolu; ili drugi odgovarajući akt uporabnog tijela i potvrditi da u svezi s tom građevinom nije u tijeku postupak građevinske inspekcije. Za izradu građevinu na temelju građevinske dozvole izdane od 20.06.1991. do 01.10.2007. godine potrebno je nabaviti uporabnu dozvolu; ili uvjerenje za uporabu (kojim se utvrđuje da je građevina izgrađena u skladu s izdanim građevinskom dozvolom u pogledu vanjskih gabarita i namjene) koju izdaje nadležno upravno tijelo.
  - b) prema *Zakonu o gradnji* NN 153/13; ako je građevina izgrađena od 01.01.2014. godine (kada je prestao važiti gore navedeni zakon) potrebno je nabaviti uporab-

nu dozvolu za građevinu ili akt o izvedenom stanju koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole. (Poveznica: www.zakon.hr/z/690/Zakon-o-gradnji)

6. Kopiju rješenja o upisu u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava (Ured državne uprave Sisačko-moslavačke županije)
7. Izjava da je samo jedan član zajedničkog domaćinstva traži odobrenje za pružanje usluga u domaćinstvu
8. Dokaz o uplaćenju upravnoj pristojbi i troškovima postupka (informacije o iznosu pristojbe i načinu plaćanje će te moći dobiti u Uredu državne uprave Sisačko-moslavačke županije)

Moguća je dodatna dokumentacija: sanitarna knjižica vlasnika domaćinstva i svih članova domaćinstva koji sudjeluju u pružanju ugostiteljskih usluga, ne stariji od 6. mjeseci (izdaje Zavod za javno zdravstvo na osnovu obavljenog pregleda vlasnika domaćinstva te svih članova koji sudjeluju u pružanju ugostiteljskih usluga); i/ili dokaz o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće koja je pod nadzorom ovlaštene ustanove – Zavod za javno zdravstvo.

Svi prilogi prilažu se kao kopija dok se originali daju samo službenici na uvid. Nositelji rješenja o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu može biti nositelj ili bilo koji drugi član OPG-a.

Nakon dobivenog rješenja potrebno je napraviti sljedeće:

1. Izraditi pečat – kod registriranih poduzeća za izradu pečata (potrebno je imati sa sobom kopiju rješenja o registraciji),
2. Otvoriti žiro račun kod neke od poslovnih banaka, a za doznake iz inozemstva i devizni žiro račun,
3. U roku od 8 dana od dobivanja rješenja prijaviti se u registar poreznih obveznika pri nadležnoj poreznoj upravi na obrascu RPO (obrazac možete kupiti u Narodnim novinama).

4.5.2. Registracija pružanja usluga u domaćinstvu – „privatni iznajmljivači“ (ruralna kuća za odmor, ruralni bed&breakfest, ruralni kamp kao kamp u domaćinstvu) potrebna je sljedeća dokumentacija:

1. Zahtjev za izdavanjem rješenja o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga građana u domaćinstvu (Ured državne uprave Sisačko-moslavačke županije)
2. Kopiju osobne iskaznice
3. Liječnička potvrda za nositelja rješenja za pružanje ugostiteljskih usluga (potvrdu izdaje: osobni liječnik, svrha: pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu)
4. Dokaz o vlasništvu: vlasnički list ne smije biti stariji od 6. mjeseci
5. Dokaz da građevina udovoljava posebnim propisima kojima se uređuje graditeljsvo

6. Izjava da je samo jedan član zajedničkog domaćinstva traži odobrenje za pružanje usluga u domaćinstvu
7. Dokaz o uplaćenju upravnoj pristojbi i troškovima postupka (informacije o iznosu pristojbe i načinu plaćanja potražite u Uredu državne uprave Šišačko-moslavačke županije)

Ako bi uz usluge smještaja pružali i usluge prehrane (kao kod ruralnog bed&breakfast) tada je moguća i dodatna dokumentacija: sanitarna knjižica vlasnika domaćinstva i svih članova domaćinstva koji sudjeluju u pružanju usluga (ne smije biti starija od 6 mjeseci, izdaje ju Zavod za javno zdravstvo na osnovu obavijestnog pregleda), dokaz o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće koja je pod nadzorom ovlaštene ustanove – Zavoda za javno zdravstvo.

Nakon dobivenog rješenja potrebno je napraviti sljedeće:

1. Otvoriti žiro račun kod neke od poslovnih banaka, a za doznake iz inozemstva i devizni žiro račun,
2. U roku od 8 dana od dana dobivanja rješenja prijaviti se u registar poreznih obveznika pri nadležnoj poreznoj upravi na obrascu RPO (obrazac možete kupiti u Narodnim novinama).

5. ZAKONSKI OKVIR

5.1. Obavezno osiguranje gostiju

TSOG registrirano za pružanje usluga smještaja sukladno Zakonu o ugostiteljstvu postoji obveza vlasnika (ugostitelja) za obveznim osiguranjem gostiju. Dužni ste kod neke od osiguravajućih kuća napraviti policu osiguranja za goste koje borave na vašem turističkom seoskom obiteljskom gospodarstvu.

TSOG registrirano kao seljačko domaćinstvo, seljačko gospodarstvo ili kao „privatni izletišće ili kušaonica“ također možete, ali niste to obvezni osigurati goste.poručite da se osigura gosta. Ako na vašem TSOG-u pružate samo usluge prehrane (npr. izletišće ili kušaonica) također možete, ali niste to obvezni osigurati goste.

Provjerite na koji način možete (ali ne morate) osigurati goste ako sudjeluju na raznim aktivnostima koji su u ponudi vašeg seljačkog domaćinstva (jahanje, bicikliziranje, izleti, škole kuhanja, škole starih zanata). Pokušajte predvidjeti sve situacije i mjesta gdje bi mogao nastati nesretni slučaj tijekom posjeta i boravka gostiju te sa nekom od osiguravajućih kuća dogovorite načine osiguranja. Bez obzira da li je obvezno osiguranje ili ne, savjetujemo da goste osigurate jer sa time gost vizualizira Vas kao osobu od povjerenja i profesionalca.

5.2. Higijenske i sanitarne obveze

5.2.1. Higijenske i sanitarne obveze TSOG-a registriranih kao seljačko domaćinstvo, koja pružaju usluge prehrane za goste na smještaju i/ili pružaju usluge prehrane za izletnike (vanjske goste) su:

1. Sanitarna knjižica – vlasnik TSOG-a kao i svi članovi koji sudjeluju u spravljanju i usluživanju hrane, dužni su napraviti pregled i na osnovu tog pregleda dobiti sanitarnu knjižicu kao službeni dokument (izdaje se u Zavodu za javno zdravstvo, mora se svakih 6. mjeseci produživati).
2. Tečaj higijenskog minimuma – vlasnik TSOG-a ili bilo koji drugi član gospodarstva (dovoljna je jedna osoba) dužan je završiti tečaj higijenskog minimuma na kojem se obučava o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koji rukuju sa hranom. Tečaj se organizira u Zavodu za javno zdravstvo (svake četiri godine tečaj se mora ponoviti).
3. Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija (DDD) se provodi dva puta godišnje. Provodi Zavod za javno zdravstvo.
4. Brisovi kuhinje se uzimaju najmanje dva do četiri puta godišnje. S Zavodom za javno zdravstvo sklapate ugovorom o uzimanju brisova u kuhinji radi kontrole i suzbijanja mikroorganizama.

5. Također, ako pružate usluge prehrane na svom TSOG-u dužni ste objekt upisati u REGISTAR OBJEKATA KOJI POSLUJU S HRANOM pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi. Upis možete obaviti pismenim putem na adresu: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ksaver 200a, 10000 Zagreb morate poslati obrazac (možete ga pronaći na internetskog stranici www.zdravlje.hr/ministarstvo/djelokrug/uprava_za_sanitarnu_inspekciju i javno_zdravstvo/hana/registracija_objekata. Uz to priložite 5000 kn državnog biljega, kopiju rješenja o registraciji, kopiju uplatnice na ime troškova postupka u iznosu od 70,00 kn. Nakon poslame dokumentacije, dostaviti će Vam se rješenje o upisu u registar objekata na vašu adresu.

5.2. Higijenske i sanitarne obveze za TSOG, registrirana kao „privatni iznajmljivač“ koja imaju odobrenje za usluživanje hrane samo gostima na smještaju

Ako ste registrirani kao „privatni iznajmljivač“ onda ste dužni ishoditi samo sanitarnu knjižicu (pronadete u poglavlju 3.6.).

5.3. Proizvodnja vlastitih proizvoda i plasiranje istih kroz usluge u seoskom turizmu

Postoje određene zakonske obveze ukoliko želite na svom TSOG-u proizvode vlastite proizvodnje plasirati kroz turističke usluge (usluga prehrane ili direktne prodaje na gospodarstvu) ili ako se radi o profesionalnoj poljoprivrednoj proizvodnji, čiji se proizvodi prodaju na tržištu, ali se također plasiraju kroz turističke usluge te konzumacija takvih proizvoda na mjestu njihove proizvodnje.

5.3.1. Proizvodi životinjskog podrijetla

Ako na Vašem TSOG-u proizvodite proizvode životinjskog podrijetla i želite ih plasirati kao turističku uslugu prehrane ili prodaje na tržištu dužni ste organizirati i registrirati posebne objekte (prostore) gdje se viši prerada sirovina u finalne proizvode (sir, med, kobasice) ili zatražiti odobranje objekta sukladno sljedećim pravnim propisima:

Pravilnik o vođenju upisnika registriranih i odobrenih objekata te o postupcima registriranja i odobranja objekata u poslovanju s hranom (NN 125/08, NN 55/09, NN 130/10) http://www.zdravlje.hr/ministarstvo/djelokrug/uprava_za_sanitarnu_inspekciju i javno_zdravstvo/hana/registracija_objekata

Pravilnik o posebnim uvjetima za objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla

koji se odobravaju pod posebnim uvjetima (NN 15/10, NN 133/10) <http://www.zakon.hr/cms.htm?tid=5676>

Ali, ukoliko su proizvodi MANJIH KOLIČINA, što znači sirovog mlijeka do 12.000 litara godišnje, jaja do 50 komada dnevno, pčelinji proizvoda (pod tim se smatra med, med u saču, matična mliječ, cvjetni prah i propolis) količina nije određena, ribe iz ribnjaka (uzgajališta) do 3.000 kn godišnje – možete ih prodavati direktno na vašem gospodarstvu, odnosno plasirati ih kroz turističke usluge prehrane bez registracije posebnih objekata za njihovu proizvodnju, ali uz osiguranje higijenskih i sanitarnih uvjeta za proizvodnju i čuvanje tih proizvoda (pogledajte pod 3.6.).

Ako na vašem TSOG-u proizvodite (gotove) finalne proizvode – mliječne proizvode kao što su sirevi, te tradicionalne mesne proizvode kao što su suhomesnati proizvodi i slani- na, trajne i kuhane kobasice, čvarci, domaća svinjska mast, odnosno ako punite i pakirate med, ili sortirate i pakirate jaja, dužni ste za proizvodnju navedenih proizvoda registrirati posebne objekte ili zatražiti odobranje objekata sukladno navedenim pravnim propisima.

Dodatne informacije možete pronaći na stranicama Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (<http://www.mps.hr/default.aspx>).

5.3.2. Vino

Ako ste proizvođač vina, bavite proizvodnjom vina na svom TSOG-u koje biste željeli plasirati putem turističke usluge (usluga prehrane, usluga kušanja, direktna prodaja vina na vašem gospodarstvu) sukladno Pravilniku o registru vinograda, obaveznim izjavama, pratećim dokumentima i podrumskoj evidenciji NN 121/10 od 1. siječnja 2011. godine dužni ste se upisati u Vinogradarski registar (vrši se u regionalnim uredima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju). Ako ste do 31. prosinca 2010. godine bili upisani u Upisnik proizvođača grožđa, vina i voćnih vina, smatrati će te se upisani u Vinogradarski registar, uz obvezu upisa vašeg gospodarstva u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Ako niste vaše gospodarstvo upisali u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, to ste morali učiniti najkasnije do 31. srpnja 2011. godine (vrši se u regionalnim uredima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju). Također, na ste dužni prijaviti za upis u registar trošarinskih obveznika u nadležnoj carinarnici na obrascu PUR (podnosi se u tri primjeka sa dva priloga: izvodi iz sudskog ili drugog registra, ne starijih od 6. mjeseci i presliku obavijesti Državnog zavoda za statistiku o razvrstavanju poslovnog subjekta po NKD-u).

Ako proizvodite MANJE KOLIČINE VINA do 1000 hl (100.000 litara godišnje) smatrate se malim proizvođačem vina. Morate carinarnici nadležnoj i prema svom prebivalištu podnijeti prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika i to najkasnije 8 dana prije početka proizvodnje, te do 31. siječnja tekuće godine za proteklu godinu dostaviti izvješće o godišnjoj proizvodnji, otpremama i zalihima vina na dan 31. prosinca prethodne godine,

na obrascu GI-MPV. Uz prijavu morate dostaviti podatak o mjestu proizvodnje, očekivanoj količini proizvodnje vina u kalendarskoj godini, podatak o površini vinograda u hektarima, te priložiti potvrdu da zadovoljava minimalno tehničko-tehnološke uvjete za proizvodnju vina.

Obrasci GI-MPV i PUR možete pronaći na internet stranici www.carina.hr/Dokumenti/Propisi.aspx?i=13.

Ako proizvodite vino za vlastite potrebe, niste evidentirati se u Vinogradarskom registru, niti se prijavljivati nadležnoj carinarnici, ali NE SMIJETE prodavati vino na svojem gospodarstvu.

5.3.3. Rakija

TSOG-u je dopušteno kao „malim proizvođačima“ proizvoditi do maksimalno 50 litara rakije (ili 20 litara čistog alkohola) godišnje, ali samo za vlastite potrebe. Takvu rakiju NE SMIJETE prodavati ili nuditi usluge prehrane na svojem gospodarstvu. Možete je darovati svojim gostima, ali ju NE SMIJETE naplatiti.

Ako želite rakiju uključiti u svoju turističku ponudu, putem usluge prehrane, kušanja, degustacije ili prodaju gotovog proizvoda vašeg gospodarstva (mora biti flaširana i sa etiketom), kao upotrebnog suvenira – dužni ste se registrirati kao proizvođač rakije i platiti trošarinu (53,00 km/l čistog alkohola, 22 kn/l rakije – ako rakija ima 40 % alkohola).

Postoji više vrsta registracije, ovisno o količine proizvedene rakije:

- proizvođač koji proizvede do 1.000 litara godišnje (ukupan iznos trošarine po količini čistog alkohola se plaća odmah).
- proizvođač koji proizvede više od 1.000 litara godišnje (trošarina se plaća po prodaji).

PRIPAZITE! Na pakiranja od 0,25 dl – 1 l dužni ste naljepiti poreznu markicu, dok na „turistička pakiranja“ od 0,10 l i 0,20 l nije potrebno imati porezne markice.

Ako se odlučite za registraciju proizvođača rakije tako da biste istu mogli prodavati (direktno kao proizvod) potrebno je dobiti odobrenje za proizvodnju od Carinarnice.

Ukoliko se ne želite registrirati kao proizvođač rakije, uvijek možete u svojoj turističkoj ponudi imati proizvode od drugog registriranog proizvođača rakije.

Također, detaljno proučite i Pravilnik o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane NN 41/08. (http://www.narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_04_41_1399.html)

5.4. Koncesijski uvjeti na području parka prirode Lonjsko polje

Koncesijski uvjeti na području Parka prirode Lonjsko polje su regulirani Zakonom o zaštiti prirode NN 80/13. Koncesija se daje na temelju provedenog javnog nadmetanja sukladno Zakonu o koncesijama. Odluku od davanja koncesije donosi Ministarstvo za park prirode Lonjsko polje. Uvjete zaštite prirode koji se moraju poštivati utvrđuje Ministarstvo. Visina naknade za koncesiju kao stalni jednaki iznos i/ili varijabilni iznos utvrđuje se ovisno o namjeni, opsegu i visini potrebnih ulaganja, pogodnostima i materijalnim učincima koji se postizu koncesijom, ograničenjima kojima je podvrgnut koncesionar propisanim uvjetima zaštite prirode. Ako se koncesionar ne pridržava izdanih uvjeta zaštite prirode, dužan je nadoknaditi nastalu štetu, uspostaviti prijašnje stanje. Naknadu za koncesiju koju daje Ministarstvo plaća se u korist državnog proračuna. Koncesija se da je na rok od 6 – 55 godina. Javne ustanove mogu dati koncesijsko odobrenje na vrijeme do 5 godina pravnim osobama i fizičkim osobama koje su registrirane za obavljanje obrata za gospodarsko korištenje prirodnih dobara ili obavljanje drugih djelatnosti. Postupak davanja koncesijskog odobrenja pokreće se javnim prikupljanjem ponuda ili na zahtjev pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje obrta ili obavljanje druge djelatnosti. Kada se koncesijsko odobrenje traži radi obavljanja jednokratnih djelatnosti ili djelatnosti koje se obavljaju u kontinuitetu dužem od 7 dana na godišnjoj razini koncesijsko odobrenje izdaje se na zahtjev. Davatelj koncesijskog odobrenja i ovlaštenih sklapaju ugovor o koncesijskom odobrenju. Javna ustanova dužna je u roku od 8 dana od dana potpisivanja ugovora dostaviti jedan primjerak Ministarstvu.

Slika 27. Park prirode Lonjsko polje

Detaljne informacije na internet poveznicama:

Zakon o zaštiti prirode NN 80/13
<http://www.zakon.hr/z/403/Zakon-o-za%5C%27a-titi-prirode>

5.5. Uvjeti za prijevoz putnika

Postoje posebni uvjeti vezani uz registraciju vozila za prijevoz putnika koje možete detaljno proučiti u Zakonu o sigurnosti prometa na cestama NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14 te u Pravilniku o registraciji i označavanju vozila.

Postoje određeni uvjeti za prijevoz putnika koje možete detaljno proučiti u Zakonu o prijevozu u cestovnom prometu NN 82/13 te u Pravilniku o posebnim uvjetima za vozila kojima se obavlja javni cestovni prijevoz i prijevoz za vlastite potrebe.

Osobe koje mogu biti prijevoznici osoba sa fizičke osobe-obrtnici ili pravne osobe te mogu obavljati prijevozne usluge sa različitim prijevoznim sredstvima (osobni automobil 7+1 i 8+1, shuttle prijevoz, autobus). Pravna ili fizička osoba-obrtnik smije obavljati djelatnost javnoga cestovnog prijevoza putnika u unutarnjem cestovnom prometu ako je upisana u sudski, odnosno obrtni registar i posjeduje licenciju za unutarnji prijevoz koji izdaje ured državne uprave u županiji, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove prometa. Prijevoznik mora biti stručno osposobljen ili imati zaposlenog upravitelja prijevoza. Za izdavanje licencije za prijevoz u unutarnjem cestovnom prometu potrebna znanja odnose se na znanja potrebna za obavljanje unutarnjega cestovnoga prijevoza. Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora provode i ispit o stručnoj osposobljenosti. Pravna osoba ili fizička osoba-obrtnik podnosi izdavaatelju licenciju zahtjev za licenciju. U zahtjevu treba navesti: vrstu prijevoza za koji se traži licencija, broj motornih i priključnih vozila kojima će se obavljati djelatnost, te priložiti pisane dokaze o ispunjavanju uvjeta. Uz zahtjev se prilaže i kopija rješenja o upisu djelatnosti u cestovnom prometu u sudski, odnosno obrtni registar. Licencija se izdaje za razdoblje od 10 godina. Osobe koje imaju završenu višu ili visoku naobrazbu pravnog, ekonomskog, prometnog ili strojarskog smjera oslobođene su polaganja dijela ispita iz predmeta koje su tijekom svog obrazovanja položile.

Također, vrlo je važno osigurati putnike i vozilo kod ovakvog oblika pružanja usluga. Detaljnije u Zakonu o obveznim osiguranjima u prometu NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14.

Detaljno proučite navedene poveznice:

Zakon o sigurnosti prometa na cestama NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14
<http://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>

Pravilnik o registraciji i označavanju vozila <http://www.mup.hr/929.aspx>

Pravilnik o posebnim uvjetima za vozila kojima se obavlja javni cestovni prijevoz i prijevoz za vlastite potrebe
<http://www.cvih.hr/propsi-i-upute/pravilnici/zakon-o-prijevozu-u-cestovnom-prometu/pravilnik-o-posebnim-uvjetima-za-vozila-kojima-se-obavlja-javni-cestovni-prijevoz-i-prijevoz-za-vlastite-potrebe/>

Zakon o prijevozu u cestovnom prometu NN 82/13

<http://www.zakon.hr/z/245/Zakon-o-prijevozu-u-cestovnom-prometu>

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14

<http://www.zakon.hr/z/370/Zakon-o-obveznim-osiguranjima-u-prometu>

5.6. Podsjetnik na ostale zakonske obveze tijekom poslovanja

Neke od zakonskih obaveza na koje također morate obratiti pozornost su:

Porez na dohodak i porez na dobit - TSOG registrirana kao seljačko domaćinstvo sukladno Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga na seljačkim domaćinstvima u poslovnoj upravi tretiraju se kao obrtu, odnosno sve porezne obveze iste su kao djelatnosti u obrtu. Porez na dohodak plaćate ako ostvarujete dohodak do 400.000,00 kn godišnje. Dohodak se izračuna na način da se od svih primitaka (naplaćene usluge u gotovini ili po fakturama) oduzmi izdaci (zakonski priznati izdaci npr. potrošni materijal, tr. energije). Sukladno visini dohotka, plaća se i zakonska određena stopa. Ako vam je godišnji dohodak veći od 400.000,00 kn, odnosno godišnji primitak veći od 2.000.000,00 kn (ne odbijaju se izdaci) ulazite u sustav plaćanja poreza na dobit. Možete i odmah prićići u sustav plaćanja poreza na dobit. Razlika je što se kod poreza a dohodak troškovi po računima priznaju tek nakon uplate sredstava, a kod poreza na dobit troškovi se priznaju i knjize po datumu izrade računa a ne uplati za taj račun.

Paušalni porez – ako ste registrirani kao „privatni iznajmljivač“ plaćate paušalni porez po osnovnom krevetu (pomoćni kreveti su oslobođeni plaćanja). Broj osnovnih kreveta će te pronaći u rješenju koje vam je izdao Ured državne uprave Sisacko-moslavačke županije. PDV – porez na dodanu vrijednost – ako vam ukupan prihod prelazi 230.000,00 kn od naredne godine ulazite u sustav poreza na dodanu vrijednost te ste dužni na uslugu koju pružate zaračunati PDV. Za usluge smještaja i prehrane gostiju na smještaju (doručak, polupansion ili puni pansion) stopa PDV-a iznosi 10% (bez obzira na registraciju). Ukoliko nudite usluge prehrane gostima izletnicima kroz uslugu izletništva ili ako organizirate druge usluge (jahanje, škola kuhanja) stopa PDV-a je 28%. Ako ste „privatni iznajmljivač“ i plaćate paušalni porez te od sljedeće godine ulazite u sustav PDV-a jer vam prihod prelazi 230.000,00 kn prelazite i u sustav poreza na dohodak.

Obratite pozornost na to da li u vašoj općini ili gradu morate plaćati porez na potrošnju i mirovinsko i zdravstveno osiguranje (doprinosne).

5.7. Vođenje poslovnih knjiga

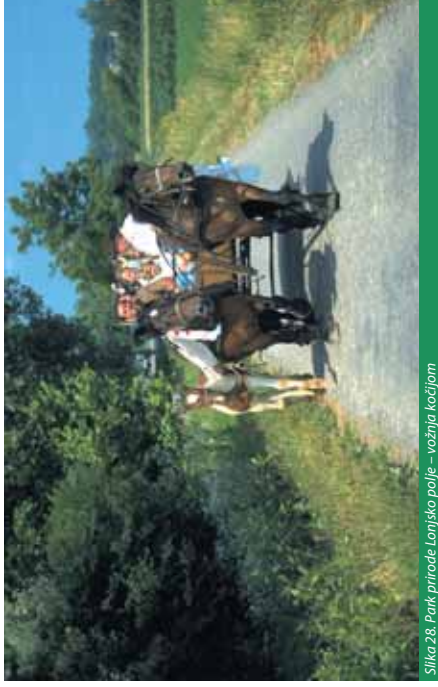
1. Ako ste registrirani po Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga na seljačkim domaćinstvima dužni ste voditi sljedeće poslovne knjige: KNJIGA PRIMITAK I IZDA-

TAKA (obrazac KPI), KNJIGA PROMETA (obrazac KP), POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE (obrazac DI), EVIDENCIJA O TRAZBINAMA I OBVEZAMA (obrazac TO), POPIS GOSTIJU (obrazac pod šifrom XII-46), a ako ste u sustavu PDV-a morate još i voditi: KNJIGU ULAZNIH RAČUNA (U-RA) i KNJIGU IZLAZNIH RAČUNA (I-RA).

2. Ako ste registrirani kao „privatni iznajmljivač“, dužni ste voditi EVIDENCIJU O PROMETU (UT-IX-360) i POPIS GOSTIJU (obrazac pod šifrom XII-46).
3. Ako ste registrirani kao obrt, sve navedeno kao i pod brojem 1. a uz to još i KNJIGU GOSTIJU (obrazac pod šifrom N-171).
4. Ako ste registrirani kao poduzeće, potrebno je vođenje poslovnih knjiga kao i pod brojem 3.

5.8. Za kraj...

Posebno obratite pozornost razvoju Vašeg TSOG-a. Idealno bi bilo da pitate direktno goste kako možete ponudu poboljšati. Budite zahvalni onim gostima koji će Vam pružiti povratne informacije, bile one pozitivne ili negativne. Također, bitno je da sa ostalim pružateljima usluga na području Moslavine i šire okolice izgradite privlačnu ponudu. Suradnja u svrhu uspostave zajedničke ponude je bitna iz razloga da se sva postojeća i nova TSOG uključuje u razvijanje nekog od oblika seoskog turizma. Konstantna izgradnja i poticanje konkurentno proizvođača i usluga te poticaj na cjeloživotno učenje je ključ uspjeha i prepoznatljivost Vaše ponude.

Slika 2.8. Park prirode Lonjsko polje – vožnja kočijom

6. VIŠE INFORMACIJA O TSOG-U TE IZVORI INFORMACIJA KOJI SU SE KORISTILI PRI IZRADI OVOG PRIRUČNIKA

6.1. ZAKONI:

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10, 50/12, 80/13, 30/14, 89/14, 152/14, NN 80/13, NN 30/14, 89/14, 152/14
www.zakon.hr/z/151/Zakon-o-ugostiteljskoj-djelatnosti

Zakon o pružanju usluga u turizmu NN 68/07, 88/10, 30/14, 89/14, 152/14
www.zakon.hr/z/343/Zakon-o-pruzanju-usluga-u-turizmu

Zakon o zaštiti prirode NN 80/13
www.zakon.hr/z/403/Zakon-o-zastiti-prirode

Zakon o sigurnosti prometa na cestama NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14
www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama

Zakon o prijevozu u cestovnom prometu NN 82/13
www.zakon.hr/z/245/Zakon-o-prijevozu-u-cestovnom-prometu

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14
www.zakon.hr/z/370/Zakon-o-obveznim-osiguranjima-u-prometu

Zakonu o prostornom uređenju i gradnji NN 76/07, NN 38/09, NN 55/11, NN 90/11, NN 50/12, NN 55/12, NN 80/13
www.zakon.hr/z/153/Zakon-o-prostornom-uređenju-i-gradnji

Zakon o gradnji NN 153/13
www.zakon.hr/z/690/Zakon-o-gradnji

PRAVILNICI:

Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu
www.mint.hr/UserDocsImages/nn-5-08-Pravilnik-ugost-seljackodom.htm
 izmjene i dopune
www.mint.hr/UserDocsImages/Pro/C4%8D%8C5%A1%C4%87en%20selja%C4%8Dka%20doma%C4%87instva%20NN%2018,11.doc

Pravilnik o proglašavanju divljih sorti zaštićenih i strogo zaštićenih NN 99/09
<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/125901.html>
 Pravilnik o vodenju upisnika registriranih i odobrenih objekata te o postupcima registriranja i odobravanja objekata u poslovanju s hranom NN 125/08, NN 55/09, NN 130/10
www.zdravlje.hr/ministarstvo/djelokrug/uprava_zd_sanitarnu_inspekciju_1_javno_zdravstvo/hrana/registracija_objekata

Pravilnik o posebnim uvjetima za objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla koji se odobravaju pod posebnim uvjetima NN 15/10, NN 133/10
www.zakon.hr/cms.htm?id=5676

Pravilnik o registru vinograda, obaveznim izjavama, pratećim dokumentima i podrumskoj evidenciji NN 121/10
www.mps.hr/default.aspx?id=7699

Pravilnik o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane NN 41/08
<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/338888.html>

Pravilnik o registraciji i označavanju vozila
www.mup.hr/929.aspx

Pravilnik o posebnim uvjetima za vozila kojima se obavlja javni cestovni prijevoz i prijevoz za vlastite potrebe
http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_03_31_553.html

Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu NN 88/07, NN 58/08, NN 45/09, NN 78/14
www.mint.hr/default.aspx?id=356
 izmjene i dopune:
www.narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_08_88_2724.html

Pravilnik o stjecanju ovlasti (licence) voditelja jahanja i trenerima preponskog i dresurnog jahanja
<http://documents.konjički-savez.hr/documents/Edukacija/HKS%20-%20Pravilnik%20o%20voditeljima%20i%20trenerima%20jahanja.pdf>

Pravilnik o provedbi podmjere 6.1., 6.2., 6.3. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020.
http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_04_42_852.html

6.2. JAVNE INSTITUCIJE:

Grad Kutina
www.kutina.hr

Razvojna agencija Mrav
www.ra-mrav.hr

Ministarstvo kulture
www.min-kulture.hr

Pučko otvoreno učilište Zagreb
www.pou.hr/hr/

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
www.zdravlje.hr

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
www.mps.hr/default.aspx

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
www.mps.hr/default.aspx

Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju – obrasci potrebni za Upisnik
www.appprrr.hr/obraci-229.aspx

Registar trošarinskih obveznika - obrazac GI-MPV i PUR
www.carina.hr/Dokumenti/Propisi.aspx?l=13.

Popis ureda državne uprave
www.hitro.hr/Default.aspx?art=278

Ured državne uprave Sisačko-moslavačke županije
www.udu-smz.hr/?p=tekst&m=p&f=index&i=101&

Popis zavoda za javno zdravstvo
www.hzjz.hr/mreza.htm

Ministarstva turizma
www.mint.hr

Hrvatski konjički savez
<http://www.konjički-savez.hr/>

6.3. OSTALO:

Udruga „Bicikl“ iz Zagreba
www.mojbicikl.hr/bike-bed/meniHR.asp?id=e

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020.

<http://www.mps.hr/ipard/default.aspx?id=129>

Strategija razvoja turizma do 2020. godine

www.mint.hr/UserDocsImages/Strategija-turizam-2020-editifinal.pdf

Minimalni uvjeti:

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_01_5_112.html

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_08_88_2724.html

Korisnik projekta/Beneficiary of the project:

Grad Kutina/Town of Kutina
Trg kralja Tomislava 12, 44320 Kutina, Hrvatska
Tel: +385 44 692 010; Fax: +385 44 692 029
Web: www.kutina.hr; E-mail: info@kutina.hr

Dodatne informacije/More information:

UT: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije/
Ministry of Regional Development and EU Funds
Račkoga 6, 10000 Zagreb
Web: www.mrrfeu.hr; E-mail: fondovi@mrrfeu.hr

PT2: SAFU – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU/
Central Finance and Contracting Agency
Ulica grada Vukovara 284 (objekt C), 10000 Zagreb
Web: www.safu.hr; E-mail: info@safu.hr

Za više informacija o EU fondovima posjetite web stranicu
www.strukturturnifondovi.hr

For more information about EU funds visit website
www.strukturturnifondovi.hr

**Ako se ne odvažiš
i ne pokušaš
nećeš znati
možeš li.**

Izrađeno u sklopu provedbe projekta Europskog fonda za regionalni razvoj
“PRIJAMNI CENTAR REPUŠNICA - moslavačka vrata u Park prirode Lonjsko polje”.

PRIJAMNI CENTAR REPUŠNICA
moslavačka vrata u Park prirode Lonjsko polje

www.lonjskopolje-kutina.info

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost grada Kutine.
Town of Kutina is responsible for the content of the publication.